ДИРЕКТИВА 2000/60/ЕС

НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

И НА СЪВЕТА

(ИЗВАДКИ)

УКАЗАНИЯ ЗА ПРАКТИЧЕСКОТО

Й ПРИЛАГАНЕ

Настоящето издание се публикува с покрепата на Посолството на Кралство Холандия по Програма МАТРА "Малки проекти"

РД "ЕКОЮГОЗАПАД"
БЛАГОЕВГРАД

Ambassade van het
Koninkrijk der Nederlanden

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕДГОВОР
инж.Калин Анастасов 3

НОВИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА РАМКОВА ДИРЕКТИВА ЗА ВОДИТЕ
ст.н.с. д-р Галя Бърдарска 4

ДИРЕКТИВА 2000/60/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
установяваща рамката за действията на Общността в областта на политиката за водите 11

УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА РАМКОВА ДИРЕКТИВА ЗА ВОДИТЕ (ЕРДВ) 41

АДРЕСИ С ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ 49

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА 50

ПРЕДГОВОР

Тази публикация се реализира благодарение на финансовата подкрепа, която Регионално движение "Екоюгозапад" получи за проекта "*Приложение на Европейската рамкова директива за водите – участие на обществеността при изпълнението ѝ"* от Холандското правителство по програмата MATRA/KAP, малки проекти, за което ние им изразяваме нашата голяма благодарност.

Развитието на отношенията България – Европейски съюз е приоритет във външната политика на страната. Европейския съюз осигурява на страните кандидатки техническа и финансова помощ, чрез редица програми и инициативи, както и преки инвестиции. Очаква се кандидатстващите страни да хармонизират своите законодателства с тези на Европейския съюз. Необходимо е активизиране на институциите и хората за изграждане на съответните структури на местно и регионално ниво, които да координират, разясняват и подпомагат включването на широката общественост в процесите на реализация на тези законодателства. Ключова роля е отредена на обществеността и при изпълнението на Европейската рамкова директива за водите. Тази Директива е началото на фундаментална реформа в управлението на водите и законодателството на Общността и кандидатстващите за членство в ЕС страни. Тя има практическо значение за водната индустрия, бизнеса, земеделието, местните специалисти, нестопанските организации и т.н. Устойчивото използване на водите и опазването на екосистемите са в основата на създадената чрез Директивата "рамка" от общи подходи, задачи, принципи, дефиниции и фундаментални мерки. Крайната цел е до 2015 година в страните-членки и кандидатстващите държави да се постигне "добро състояние" на водите. Отговорността за това носят главно компетентните органи на местно, басейново, национално и регионално ниво. Чрез Директивата в Европейската политика за водите са въведени нови инструменти за защита и подобряване на всички води на континента:

- оценка на екологичното състояние;
- планове за речните басейни;
- ликвидиране на замърсяването с опасни вещества;
- информиране на обществеността и консултации;
- финансови.

Създаването на водни клубове в България по инициатива и с финансовото съдействие на Световното партньорство за водите (GWP), ще има важно значение за изпълнението на Рамковата директива за водите на ЕС. Тези водни клубове ще са живата връзка между местните и държавни органи от една страна и обществеността - от друга и ще се превърнат в центрове за актуална информация и дискусии. Това е стъпка, чрез която ще се създадат условия за участие на обществеността в процеса на вземане на решение и специално при изготвянето на Плановете за интегрирано управление на водите по речни басейни.

В Благоевград дейността на Водният клуб се организира от Нестопанската организация "Екоюгозапад". Водния клуб ще информира гражданите, институциите и организациите и ще им осигурява техническо съдействие, ще подпомага усилията за преодоляване на негативните последици от досегашната политика за управление на водите. Действията на клуба ще са насочени към подробяване на връзката и сътрудничеството между държавните и общинските органи с нестопанските организации и обществеността за оптимизиране на решенията, свързани с управлението на водите. Привличането на клубна членска маса ще допринесе за разработването на алтернативни на държавните и общинските стратегии и решения. Членовете на "Екоюгозапад" подготвят и ще подготвят, отпечатват и разпространяват материали, които имат важно значение за приложението на Европейската рамкова директива за водите и на българския Закон за водите. Те ще организират необходимите мероприятия за да обучават членове на други нестопански организации.

Тази публикация е част от дейността на клуба. Нейната цел е да даде необходимата база от информация на хората, които имат интерес и желание да работят за по-добро управление на водите в страната. Дейностите, залегнали в проекта, предвиждат в поредица от три бюлетина да се отпечатат и нормативните документи, които са хармонизирани с тези на Общността.

инж. Калин Анастасов - Председател на РД "Екоюгозапад"

НОВИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

ПРИ ПРИЛАГАНЕ

НА ЕВРОПЕЙСКАТА

РАМКОВА ДИРЕКТИВА

ЗА ВОДИТЕ

ст.н.с. д-р Галя Бърдарска

bardarska@dir.bg

ИНСТИТУТ ПО ВОДНИ

ПРОБЛЕМИ ПРИ БАН

ВЪВЕДЕНИЕ

Европейската рамкова директива за водите има за цел да промени мисленето и действието по отношение на използването и съхранението на водните ресурси както в страните членки на ЕС, така и в страните кандидатки за евроинтеграция. Изготвянето на планове за интегрирано управление по речни басейни и включването на цялото гражданско общество още в началния етап на тяхното изготвяне гарантира успешното прилагане на директивата до 2009 г. Това ново предизвикателство пред България изисква не само големи инвестиции, но и повишаване на съпричастността на цялото население към този процес на усъвършенстване. Изграждането на басейнови съвети по речни басейни ще подпомогне посланията за водите да достигат до всяка къща и семейство. Освен това ще подготвят населението за участие в дискусиите при вземане на важни икономико-технически решения за изграждане на хидротехнически съоръжения или тяхната реконструкция и модернизация.

Настоящата статия има за цел да информира читателя както за състоянието на водния сектор у нас и необходимите разходи за присъединяване към ЕС, така и за общата стратегия по прилагане на директивата. Използувани са данни на Министерството на околната среда и водите, Министерството на регионалното развитие и благоустройство, Националния статически институт, Общата стратегия по прилагане на Европейската рамкова директива за водите и др.

СЪСТОЯНИЕ НА ВОДНИЯ СЕКТОР

Годишните водни ресурси на България възлизат на около 21 млрд. куб. м. без включване на Дунавските води. Годишно използваните водни ресурси са около 3500 млн. куб.м., от които 76% са повърхностно течащи води, а 24% подземни води. Тяхното разпределение в млн. куб.м. по сектори е следното: за питейно-битови нужди 600, за промишлени цели 1000, за охлаждане 600, за напояване 500 и задруги нужди 400. Освен това количествата на използваната вода от АЕЦ и ВЕЦ са 5000 млн. куб. м. вода за производство на електроенергия и 4800 млн. куб. м. за охлаждане.

Към 2000 г. в експлоатация са следните съоръжения: 50.0 хиляди км водопроводи в населени места, 24.5 хиляди км водопроводи извън населени места, 10 водоснабдителни язовири, 52 пречиствателни станции за питейни води, 5900 резервоари и 3800 помпени станции за питейни води.

Около 98% от населението е включено директно към централно водоснабдяване. Броят на водоснабдените населени места е 4520, което представлява 84.7% от общия брой населени места. Всички градове и 87% от селата са с изцяло или частично изградени водопроводни мрежи. Относителният дял на полезно използваната вода е 48%. Като основна причина за високите загуби на вода (52%) се изтъква погрешното използване на азбесто-циментови тръби, чието количество възлиза на 81% от водоснабдителната мрежа. От 1 януари 2002 г. ВиК дружествата трябва да включват в цената на водата само 25% от загубите на вода.

Средната консумация на вода на жител в литър на денонощие от централната водоснабдителна мрежа е 112. Подадените водни количества са значително по- високи (**Фиг. 1**)

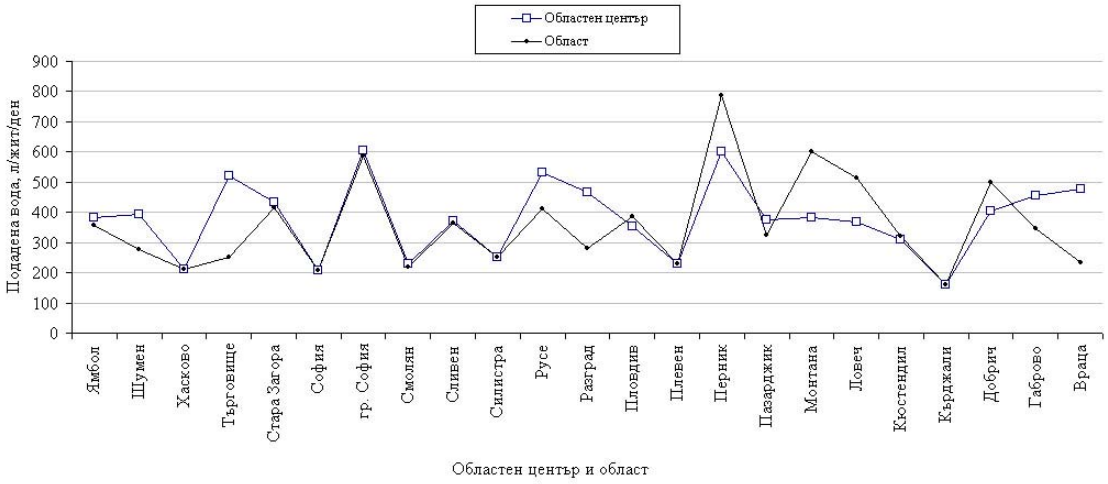

Фиг. 1. Подадена вода за областните центрове и за областите, 1999.

Независимо от това 1400000 жители страдат от недостиг на вода. Съществуването на селища с консумация на вода под допустимите 50 л/жит/ден е в нарушение на изискването на Световната здравна организация за осигуряване на минимум санитарно-хигиенни условия (**Фиг. 2**).

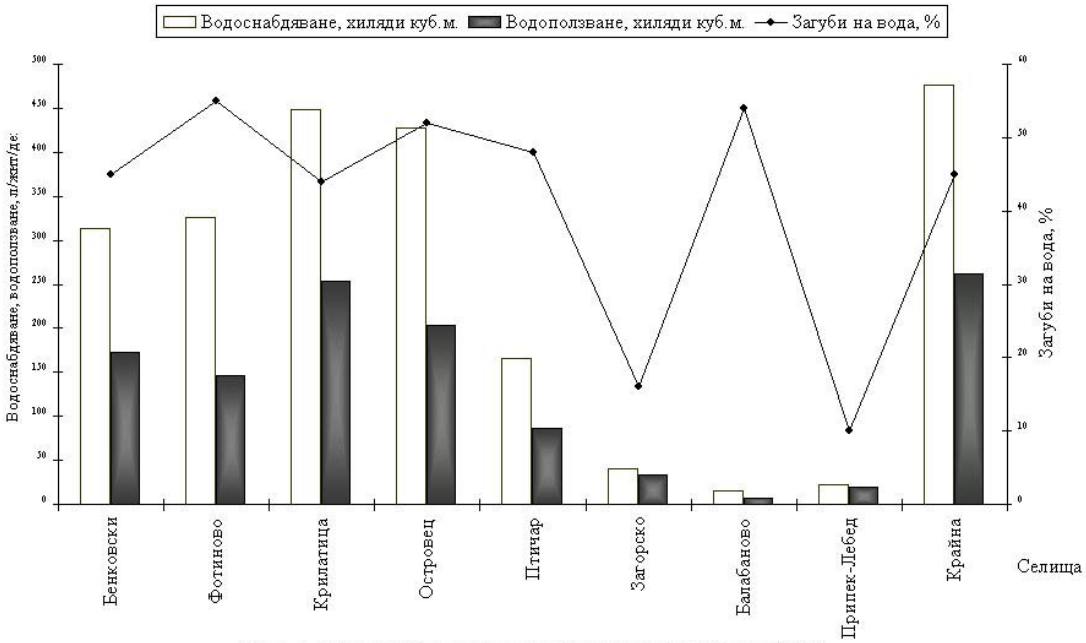

Фиг. 2. Водоснабдяване в басейна на р. Върбица, 1998.

Още по незадоволително е състоянието на канализационната мрежа. В страната изцяло или частично изградени канализационни системи има в 70.2% от градовете и 2.3% от селата. Броят на канализираните населени места е 272, от които 167 града и 105 села. Общата дължина на канализационната мрежа в страната е 7718 км. В експлоатация са 53 пречиствателни станции за отпадъчни води с обща производителност 1,9 милиона куб.м. на денонощие. Около 64% е действителният им работен капацитет спрямо проектираните мощности. Инфилтрация на подпочвени води в каналите за отпадъчни води и обратно изтичане на отпадъчни води е характерно за канализационната мрежа. Изтичащите отпадъчни води по пътя им до водоприемника или пречисгвателната станция нанасят екологични вреди в големи размери. Например, причина за замърсяване на част от питейните кладенци на вододайна зона “Биволаре” е преминаващият през зоната градски колектор на гр. Плевен и

промишлената зона.

РАЗХОДИ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ КЪМ ЕС

По данни на МОСВ за 1998 г. процентите на разходите за водите и за оборотно водоснабдяване спрямо общите разходи от 279209,8 милиона лева за околна среда са съответно 42.2% и 5.2%.

През 1999 г. за опазване на околната среда са изразходвани 444,6 милиона лева (28.6% за водите и 4.4% за оборотно водоснабдяване), което представлява 2% от брутния вътрешен продукт (БВП).

Бъдещите разходи, ориентирани към покриване на изискванията за присъединяване към ЕС, ще са значително по- високи. Включването на снабдяването с питейна вода и канализация към екологичните разходи увеличава процента им спрямо прогнозирания БВП за 2015 г. с 0.6-1.5 % . По официална информация екологичните разходи ще бъдат между 4.9% и 6.7% от прогнозирания за 2015 г. БВП (25.1 милиарда щатски долара). При общо годишни екологични разходи за присъединяване 1,222-1,691 милиона щатски долара, 149-205 щатски долара се изчисляват на глава от населението за всяка година.

Годишно необходимите разходи за питейна вода, канализация и третиране на отпадъчните води са от порядъка на 46-225, 102-153 и 105-202 милиона щатски долара.

ПРЕДПРИСЪЕДИНИТЕЛНИ ФОНДОВЕ НА ЕС

За подобряване на водния сектор ще подпомогнат предприсъеди-нителните фондове на Европейския съюз:

http://europa.eu.int/comm/dg06/publi/fact/sapard/index_en.htm;

http://europa.eu.int/comm/enlargement/instruments/ispa_sapard.htm.

Предприсъединителните фондове ще действат в периода на подготовката на страната ни за пълноправно членство . Чрез тях България ще получи определено финансиране (около 100 млн. евро годишно по ИСПА- по около 50 млн евро годишно за секторите транспорт и околна среда, и 52 млн. евро годишно по САПАРД).

С регламент на Съвета 1267/1999 от 21 юни 1999 г., публикуван в Официален вестник на ЕО 161/43 от 26 юни 1999 г., се създава специален структурен фонд за подпомагане на държавите-кандидатки за членство в ЕС . Този фонд носи наименованието “Инструмент за структурна политика за предприсъединяване- ИСПА”. Финансирането по линия на ИСПА ще подкрепя проекти за осъществяване на мерки в сферата на опазване на околната среда, които да помогнат на страните-бенефициенти в изпълнението на изискванията на ЕС в тази област, както и проекти в транспортната инфраструктура. Размерът на финансирането на всеки проект не трябва да бъде по-малко от 5 млн. евро, което означава че ще се подкрепят сравнително крупни проекти в посочените сфери. Със средства по ИСПА могат да бъдат финансирани до 75% от стойността на одобрените проекти в изключителни случаи - до 85%. Останалата сума трябва да бъде осигурена от страната-бенефициент, т.е задължителен е принципа на допълняемостта от национални източници.

Приоритетни проекти за сектора “Води” са тези, които:

- осигуряват пречистване на отпадъчните води за големи населени места;
- осигуряват пречистване на отпадъчни води, които се изпускат във водни басейни “чувствителни зони” - Черно море и реките, които се вливат в него;
- предвиждат обработка на отпадъчни води, които имат значителен икономически ефект – туризъм и др.;

- предвиждат обработка на отпадъчни води, които се вливат във водоеми, източник на питейна вода;
- предвиждат обработка на отпадъчни води, които се вливат във водоеми в райони , в които се защитава биологичното разнообразие.

Изискванията за финансиране на проекти по ИСПА в сферата на водите са:

- мерките, предвидени в проектите, трябва да предвиждат постигането на стандартите за обработка на отпадъчните води и адекватна система за мониторинг на тези стандарти , в съответствие с изискванията на ЕС. При проектите за питейна вода трябва да бъдат спазени стандартите за качеството на питейната вода и те да включват решения , осигуряващи ефективно използване на ресурсите;
- на общинско ниво трябва да са налице институционни и правни разпоредби за предварителна обработка на промишлените води;
- трябва да е спазен принципа "Замърсителят плаща" . Най-малко оперативните разходи и разходите за поддръжка, както и разпоредбите на подмяна на оборудването, трябва да бъдат покрити от тарифи, платими от водоползвателите;

С особена тежест са проектите, които осигуряват качествена питейна вода за:

Ш големи населени места;
Ш региони със здравословни проблеми, свързани с водата (ендемичен хепатит, холера и др.);
Ш региони с недостатъчни водни ресурси (сух климат, свръхексплоатация на наличните води или важни проблеми с качеството на водите и др.);
Ш за изграждане на цялостна водоснабдителна система от водоизточника до консуматора.

Направеният график от държавните институции е както следва:

- 2000 г. - одобрен проект за изграждане на три пречиствателни станции в басейна на р.Марица (Стара Загора, Хасково, Димитровград);
- 2001 г. - предложени проекти за изграждане на Градски пречиствателни станции за отпадъчни води (ГПСОВ) в Благоевград, Пазарджик и Горна Оряховица-Лясковец;
- 2002 г. – изготвяне на следните проекти: Проект "Изграждане на ГПСОВ, водоснабдяване и канализация – Балчик"; Проект "Пакет ГПСОВ в басейна на Черно море – Бургас- Меден рудник, Търговище, Шумен, Варна-Аспарухово"; Проект "Система за събиране и третиране на отпадъчните води на град София";
- 2003 г. - изготвяне на следните проекти: Проект "Пакет ГПСОВ в Дунавския басейн – Севлиево, Попово, Ловеч, Монтана"; Проект "ГПСОВ – Смолян"; Проект "Пакет ГПСОВ в басейна на Черно море – Синеморец, Созопол и Черноморец".

С регламент на Съвета 1268/1999 от 21 юни 1999 г., публикуван в Официален вестник на ЕО 161/43 от 26 юни 1999 г., се създава още един специален "Фонд за подпомагане на предприсъединителните мерки в селското стопанство и земеделското развитие в държавите-кандидатки през периода на подготовката за членство ". Този фонд за предприсъединително съдействие в селското стопанство е познат под наименованието САПАРД. Със средства по този фонд могат да бъдат финансирани до 75% от стойността на одобрените проекти. Между приоритетните проекти са тези в областта на водоснабдяването и канализацията в селските райони и управлението на водните ресурси за подобряване на условията за производство, преработка и маркетинг на земеделска продукция, горски и рибни продукти, съгласно европейските стандарти.

В бъдещото планиране на хидротехнически обекти и в контрола на изразходваните средства задължително ще участва гражданското общество, обединено в изградените Басейнови съвети на речни нива. В момента се подготвя специална Европейска директива за участие на гражданското общество както в процеса на прилагане на Европейската рамкова директива за водите, така и в началния етап на изграждане на всеки хидротехнически обект. Участието на представители от всички групи на населението, обединени в речните басейнови съвети, се предвижда на всеки етап от Общата стратегия за прилагане на Европейската рамкова

директива за водите.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТ ОТ 2 МАЙ 2001

Този стратегически документ за Обща стратегия по прилагането на Европейската рамкова директива е следствие на постигнато споразумение по време на неформална среща на Директори по водите към ЕС и Норвегия на 23-24 октомври 2000 г. в гр. Париж. В светлината на направените заключения са изготвени документи от Френското председателство на ЕС. Впоследствие страните членки на ЕС съвместно с Европейската комисия развиват този стратегически документ. По време на Шведското председателство този документ се приема на срещата на 2 май 2001 г. в Швеция след дискусии с всички страни кандидатки за евроинтеграция. Този стратегически документ непрекъснато ще се развива в съответствие с развитието на процесите по прилагане на директивата за водите.

Четирите основни приоритети на стратегическия документ са изложени схематично.

1. ***Разпространение на информация***

   1.1.Информационно разпространение

   1.2.Повишаване на съпричастността

2. ***Развитие на управлението***

   2.1.Анализ на въздействията

   2.2.Изменени водни тела

   2.3.Вътрешни повърхностни води

   2.4.Типология и класификация на брегови и трансгранични води

   2.5.Взаимовръзка

   2.6.Икономически анализи

   2.7.Мониторинг

   2.8.Оценка и класификация на подземни води

   2.9.Добри примери за речно басейново планиране

3. ***Информационно управление***

   3.1.Географска информационна система

4. ***Прилагане, тестване и валидност***

   4.1.Интегрирано тестване на пилотни речни басейн

Крайните срокове за завършване на различните дейности са упоменати в директивата за водите. По- важните срокове са:

- декември 2003 г. - определяне на регионите на речните басейни;
- декември 2004 г. - определяне на екологичния статус и анализ на характеристиките на речния басейн, определяне на въздействията и икономическата страна на водополването;
- декември 2005 г. - прилагане на операционни мониторингови програми;
- декември 2009 г. - публикуване на плановете за управление на речни басейни.

УПРАВЛЕНИЕ ПО РЕЧНИ БАСЕЙНИ

България има традиции по управление на речни басейни. През 1920 г. Народното събрание приема Закон за водните синдикати и Обща държавна програма по водите. С тези два документа се насърчава сдружаването на собствениците на земя за изграждане на хидротехнически съоръжения като се прилагат редица финансови облекчения-безлихвени и ниско лихвени кредити. Страната е разделена на 17 речни басейни. Започва изпълнението на

важни дейности като: водоснабдяване (25% от общия брой населени места или 1026 селища са водоснабдени със средна водоснабдителна норма 25л/жит/ден), напояване (37.5 хиляди хектара поливни площи са изградени), корекции на 130 км речни участъци и изграждане на 300 км диги за предпазване от наводнения, построени са 47 броя ВЕЦ с инсталирана мощност 47 MW, започва строителството на язовирите Калин, Карагьол и Бели Искър, пресушени са 25 хиляди хектара блата и др.

Водните синдикати. се закриват през 1953 г и имуществото им се национализира.

Най-общо, институционалното устройство по проблемите на водите във всички страни от Централна и Източна Европа е прекалено усложнено, липсва прозрачност и финансова самоиздръжка. Нещо повече, въпреки че подходите за управлението на водните ресурси във връзка с речните басейни са добре познати и действително прилагани на практика в някои от страните (например, в Полша, Унгария и Чешката Република), не е намерено най - подходящото място на съответните структури в общата институционална структура на страните. Оказваната им подкрепа е слаба и това води и до трансгранични усложнения.

Общият стремеж на страните за присъединяване към Европейския съюз предлага ясен механизъм за институционална реформа и преструктуриране, например чрез Рамковата директива, която осигурява силна юридическа подкрепа за интегрираното управление на водните ресурси посредством организациите за речните басейни.

Дефиниция за интегрирано управление на водните ресурси: Интегрираното управление на водните ресурси е процес, който насърчава кооридинираното развитие и управление на водите, земята и свързаните с тях ресурси, с цел максимално повишаване на произтичащото от тях икономическо и социално благосъстояние по равноправен начин и без компромиси и в ущърб на устойчивостта на жизнено важните екосистеми [Технически консултативен съвет на GWP, 2000].

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Приоритетните предизвикателства за България в стремежа й към евроинтеграция са следните:

- укрепване на икономическата, нормативно-правната и институционална уредба на регионално (трансгранично), национално, басейново и местно ниво, в съответствие с новите политически и икономически реалности;
- изграждане на кадрови потенциал и повишаване на съзнанието на гражданското общество по проблемите на интегрираното управление на водните расурси на национално и басейново ниво и
- намиране на финансови ресурси за решаване на тези предизвикателства вкл. изграждането на Басейнови съвети по речни водосбори в преходния период, когато водата като цяло не е призната за проблем от първа необходимост.

“Всяко човешко същество, сега и в бъдеще, трябва да има достатъчно чиста вода, подходящи санитарни условия и достатъчно храна и енергия на приемна цена. Осигуряването на съответната вода, отговаряща на тези основни потребности, трябва да става така, че съоръженията да са в хармония с природата”.

[World Water Commission, Световна комисия за водата, 2000]

ИЗВАДКИ

ОТ ДИРЕКТИВА 2000/60/ЕС

НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

И НА СЪВЕТА ОТ 23.10.2000 Г.

УСТАНОВЯВАЩА РАМКАТА ЗА

ДЕЙСТВИЯТА НА ОБЩНОСТТА В

ОБЛАСТТА НА ПОЛИТИКАТА ЗА ВОДИТЕ

Европейския парламент и съветът на Европейския съюз приеха настоящата Директива, като някой от основанията, които взеха предвид бяха:

- Водата не е обикновен търговски продукт, а по-скоро наследство, което трябва да бъде опазвано, защитавано и третирано като такова.
- В Общността са налице различни условия и нужди, което изисква различни конкретни решения. Това разнообразие трябва да се отчита при планирането и изпълнението на мерките за осигуряване опазването и устойчивото използване на водите в рамките на речния басейн. Решенията следва да бъдат вземани възможно най-близко до мястото на въздействие или използване на водата. Приоритет се дава на действията, за които отговарят държавите членки чрез разработването на програми от мерки, съобразени с регионалните и местните условия.
- За успешното приложение на тази Директива са необходими тясно сътрудничество и съгласувани действия на ниво на Общността, държавите членки и на местно ниво, както и предоставяне на информация, консултации и участие на обществеността, включително потребителите.
- Необходима е по-нататъшна интеграция на опазването на водите и устойчивото им управление в други области на политиката на Общността като енергетиката, транспорта, селското стопанство, рибовъдството, регионалната политика и туризма. Тази Директива осигурява основата за траен диалог и за разработването на стратегии за бъдещето интегриране в областта на политиката. Тази Директива може да допринесе в значителна степен и в други области на сътрудничество между държавите членки, каквато е Европейската перпектива за пространствено развитие.
- Ефективната и съгласувана политика за водите трябва да отчита уязвимостта на водните екосистеми, разположени в близост до крайбрежието и широките устия на реките или в заливи или относително затворени морета, тъй като тяхното равновесие се влияе силно от качеството на водите, вливащи се в тях от към сушата. Опазването състоянието на водите в рамките на речните басейни ще осигури икономическа печалба, допринасяйки за опазването на рибните популации, включително крайбрежните рибни популации.
- Политиката на Общността за водите изисква прозрачна, ефективна и съгласувана юридическа рамка; Общността ще осигури общи принципи и всеобхватна рамка за действия. Тази Директива осигурява такава рамка и ще координира и интегрира, и в по-дългосрочна перспектива ще доразвива общите принципи и структури за опазване и устойчиво използване на водите в Общността в съответсвие с принципите на субсидираността.
- Тази Директива цели поддържането и подобряването на състоянието на водната среда в Общността. Тази цел е преди всичко свързана с качеството на съответните води. Контролът в количествен аспект е спомагателен елемент при осигуряването на добро състояние на водите, затова трябва да бъдат разработени мерки, съответстващи на целта за осигуряване на добро качество.
- Държавите-членки се стремят към постигане най-малко на добро състояние на водите, като определят и прилагат необходимите мерки, включени в комплексните програми за мероприятия, които се съобразяват с действащите изисквания на Общността. Където съществува добро състояние то се поддържа.
- Повърхностните и подземни води по принцип са възобновими природни ресурси. По-конкретно, задачата за осигуряване на добро състояние на подземните води изисква ранни действия и стабилно дългосрочно планиране на мерки за опазване, поради естественото забавяне във времето на тяхното формиране и възобновяване. Тази разлика във времето за възстановяване следва да се взема предвид в графиците при

разработването на мерки за постигане на добро състояние на подземните води.

- В стремежа си да постигнат целите, поставени в тази Директива, при разработването на програми от мерки с тази цел, държавите-членки могат да разделят на етапи изпълнението на програмата от мерки с оглед на разхвърляне на разходите по изпълнението.
- Опазването на околната среда изисква по-високо интегриране на качествените и количествени аспекти както на повърхностните, така и на подземните води, като се отчитат естествените условия на оттока на водите в рамките на хидроложкия цикъл.
- Необходимо е да се извършат анализи на характеристиките на речния басейн и на въздействията от човешката дейност, както и икономически анализ на водоползването.
- Държавите-членки могат да използват икономически инструменти като част от програмата от мерки. Принципът на възстановяване на разходите за услуги във водния сектор, включително и екологичните и ресурсни разходи, свързани с увреждането или отрицателното въздействие върху водната среда, следва да бъдат вземан предвид в съответствие с принципа "замърсителят плаща". За тази цел ще бъде необходимо извършването на икономически анализ на водните услуги на базата на дългосрочни прогнози за водоснабдяването и потреблението в района с басейново управление.
- Необходимо е предотвратяването или намаляването на въздействието от инциденти с аварийно замърсяване на водата. В програмата се включват мерки и с такава цел.
- С оглед предотвратяването и контрол върху замърсяването, политиката на Общността за водите се основава на комбиниран подход с контрол на замърсяването при източника чрез установяване на пределно допустими стойности на емисиите и стандарти за екологично качество.
- Замърсяването от заустване, емисии или загубите от заслужаващи особено внимание вредни субстанции трябва да бъдат прекратени на веднъж или на етапи.
- При определяне на заслужаващите особено внимание опасни вещества, следва да се отчита принципът на предпазливостта, като се прави научна оценка на риска и се определят всички потенциално неблагоприятни ефекти.
- Държавите-членки приемат мерки за елиминирането на замърсяването на повърхностните води с заслужаващите особено внимание опасни вещества и да намалят постоянното замърсяване с други вещества.

За да се осигури участие на широката общественост, включително водоползвателите, в разработването и осъвременяването на плановете за управление на речните басейни е необходимо да се осигури подходяща информация за планираните мерки и да се докладва за напредъка постигнат при тяхното прилагане, с оглед широката общественост да се включи преди да бъде прието окончателното решение за необходимите мерки.

ЧЛЕН 1

ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Предназначението на тази Директива е да наложи рамка за опазване на вътрешните повърхностни води, преходните води, крайбрежните води и подземните води, която:

(а) предотвратява по-нататъшното влошаване и опазва и подобрява състоянието на водните екосистеми, а с оглед на техните нужди от вода - и сухоземните екосистеми и влажни зони, пряко зависими от водните екосистеми;

(б) насърчава устойчивото използване на водите на базата на дългосрочно опазване на наличните водни ресурси;

(в) цели по-добро опазване и подобряване на водната среда с действия, като специфични мерки за прогресивно намаляване на изтичанията, емисиите и загубите от заслужаващи особено внимание опасни вещества и прекратяването им на веднъж или на етапи.;

(г) осигурява постоянно намаляване на замърсяването на подземните води и предотвратява тяхното по-нататъшно замърсяване;

(д) допринася за намаляване на последиците от наводнения и засушавания

и така допринася за:

- осигуряването на достатъчно по количество снабдяване от повърностни и подземни води с добро качество, което е необходимо за устойчиво, балансирано и справедливо водополване;
- значително намаляване на замърсяването на подземни води;
- опазването на териториалните и морските води;
- постигане на целите на съответните международни споразумения, включително тези, които са насочени към предотвратяване и елиминиране на замърсяването на морската среда, чрез действия на Общността по силата на Член 16(3) за прекратяване на веднъж или на етапи на изтичанията, емисиите и загубите от заслужаващи особено внимание опасни вещества, с крайна цел да се постигнат концентрации в морската среда, близки до фоновите стойности за естествено явяващи се вещества и близки до нула за произведени от човека синтетични вещества.

ЧЛЕН 2

ДЕФИНИЦИИ

13) "Речен басейн" е земна площ, от която посредством поредица от потоци, реки и може би езера, целия повърхностен отток изтича в морето от единствено речно устие, широко устие или делта.
14) "Подбасейн" е земна площ, от която посредством поредица от потоци, реки и може би езера, целият повърхностен отток изтича в отделна точка от дадено водно течение (обикновено езеро или място на сливане на реки).
15) "Район с басейново управление" е земна или морска площ, състояща се от един или повече съседни речни басейни, заедно с прилежащите към тях подземни и крайбрежни води, която съгласно Член 3(1) е определена като основна единица за управление на речните басейни.
16) "Компетентни органи" са ведомствата или органите, определени съгласно Член 3(2) или 3(3).
17) "Състояние на повърхностните води" е общ израз за състоянието на повърхностния воден обект, определено от по-лошото от двете – от неговото екологично състояние и неговото химично състояние.
18) "Добро състояние на повърхностните води" означава състоянието, постигнато от повърхностен воден обект, когато и неговото екологично и химично състояние са поне "добри".

ЧЛЕН 3

КООРДИНАЦИЯ НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ УРЕДБИ В РАЙОНА С БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

1. Държавите-членки определят речните басейни, разположени на тяхната национална територия и за целите по силата на тази Директива ги присъединяват към отделни райони с басейново управление.Малките речни басейни могат да бъдат комбинирани с по-големи речни басейни или да бъдат присъединявани към съседни малки басейни с оглед формиране на отделни райони с басейново управление. Където е необходимо, в случаите, когато подземните води не следват конкретен речен басейн, те се идентифицират и присъединяват към най-близкия или най-подходящия район с басейново управление. Крайбрежните води се определят и присъединяват към най-близкия и най-подходящия район или райони с басейново управление.

ЧЛЕН 4

ЕКОЛОГИЧНИ ЦЕЛИ

1. При въвеждане в действие на програмите от мерки, предвидени в Плановете за управление на речните басейни:

(а) за повърхностни води

(I) държавите-членки прилагат необходимите мерки за предотвратяване на влошаването на състоянието на всички повърхностни водни обекти, предмет на приложение на Алинеи 6 и 7, без ущърб на разпоредбите на Алинея 8;

(II) държавите-членки опазват подобряват и възстановяват всички води, които са обект на приложение на подпараграф (3) за изкуствените и силно изменени води с цел да се постигне "добро състояние" най-късно 15 години след датат на влизане в сила на тази Дирвктива, в съответствие с разпоредбите, формулирани в Приложение V, за които се прилагат отсрочките в съответствие с Алинея 4 и Алинеи 5,6 и 7 без ущръб на разпоредбите на Алинея 8.

(III) държавите-членки прилагат необходимите мерки в съответствие с Член 16(1) и 16(8), с цел непрекъснато намаляване на замърсяването с заслужаващи особено внимание опасни вещества и прекратяване на веднъж или на етапи на емисиите, изтичанията и загубите от особено опасни вещества, без да се намалява действието на съответните международни споразумения, посочени в Член 1, за заинтересованите страни.

(б) за подземни води

(I) държавите-членки прилагат необходимите ограни-чителни мерки за предотвратяване или ограничаване на въвеждането на замърсители в подземните води и за предотвратяване на влошаването на състоянието на всички подземни води, за които се прилагат Алинея 6 и 7 без ущърб на разпоредбите на Алинея 8 от този Член, за които се прилага Член 11(3)(к);

(II) държавите-членки опазват, подобряват и възста-новяват всички подземни води, осигурявайки баланс между водовземането и подхранването на подземните води, с цел да се постигне добро състояние на подземните води не по-късно от 15 години след датата на влизане в сила на тази директива, в съответствие с разпоредбите, формулирани в Приложение V, за които се прилагат Алинеи 5,6 и 7, без ущърб на Алинея 8 от този Член, за които се прилага Член 11(3)(к);

(III) държавите-членки прилагат необходимите мерки за обръщане посоката на всяка значима и устойчива тенденция към повишаване на концетрацията на всеки замърсител, резултат от въздействието на човешката дейност, с оглед непрекъснато намаляване на замърсяването на подземните води;

Мерките за обръщане на тенденцията ще бъдат изпълнявани в съответствие с параграф 2,4 и 5

на Член 17, като се вземат предвид приложните стандарти, определени в съответното законодателство на Общността, при изпълнение на Алинеи 6 и 7, без ущърб на Алинея 8.

(в) за защитени територии

1. Държавите-членки постигат съответствие с всички стандарти и цели не по-късно от 15 години от влизането в сила на тази Директива, освен ако не е посочено друго в законодателството на Общността, по силата на което е създадена определена защитена територия.

2. Когато за даден воден обект се отнасят повече от една от целите от Алинея 1, се приема най-строгата.

3. Държавите-членки могат да определят даден повърхностен водоизточник като изкуствен или силно изменен, когато:

(а) промените в хидроморфоложките характеристики на този обект, необходим за постигането на добро екологично състояние, биха имали значими и отрицателни въздействия върху:

I) Околната среда по принцип;

II) Корабоплаването, включително пристанищните съоръжения или местата за отдих и възстановяване;

III) Дейности за извършването на които се завирява вода, като например водоснабдяване, производство на електроенергия или напояване;

IV) Регулиране на водите, защита от наводнения на земи, или

V) Други, също толкова важни за устойчивото развитие човешки дейности.

(б) другите полезни дейности, обслужвани от изкуствено създадени или изменени характеристики на водния обект, които поради техническа неосъществимост или високи цени не могат да бъдат постигнати при приемливи условия чрез други средства, които са значително по-добри в екологично отношение.

Тази класификация и причините за нея се посочват изрично в Плановете за управление на речния басейн, както се изисква от Член 13 и трябва да се подлага на преглед на всеки шест години.

4. Сроковете, установени в Алинея 1, могат да бъдат удължавани с оглед на етапното постигане на целите по отношение на водните обекти, при условие, че влошаването на състоянието на засегнатия воден обект е прекратено, и че са изпълнени всички следващи условия:

(а) Държавите-членки установяват, че е невъзможно постигане на всички необходими подобрения на състоянието на подземните води по приемлив начин в рамките на графика, посочен в тази Алинея, по някоя от следните причини:

(I) по технически причини списъкът от необходимите подобрения може да бъде осъществен само на етапи, излизащи извън временния график;

(II) извършването на подобренията в рамките на временния график би било прекомерно скъпо;

(III) естествените условия не позволяват своевременно подобряване на състоянието на водния обект.

(б) Удължаването на срока и причините за това са специално изложени и обяснени в Плана за управление на речния басейн, изискван от Член 13;

(в) Удължаването на срока се ограничава най-много до две следващи актуализации на Плана за управление на речния басейн, освен в случаите, когато естествените условия не позволяват постигане на целите през този срок;

(г) Резюмето на мерките съгласно Член 11, които са предвидени като необходими за постепенното привеждане на водните обекти в изискваното състояние през времето на

удължения срок, причините за всяко значително забавяне на превръщането на тези мерки в оперативни, и очакваният график за тяхното прилагане се излагат в Плана за управление на речния басейн. В актуализираните варианти на Плана за управление на речния басейн се включва преглед на прилагането на тези мерки и резюме на всички допълнителни мерки.

5. Държавите-членки могат да се стремят към постигането на по-малко рестриктивни мерки екологични цели от изискванията на Алинея за конкретни водни обекти, когато са засегнати от човешка дейност до степента, определена в съответствие с Член 5(1), или естествените условия в тях са такива, че постигането на тези цели би било неприложимо или прекомерно скъпо, ако са изпълнени следните условия:

(а) екологичните и социално-икономически нужди, обслужвани от подобна човешка дейност, не могат да бъдат осъществени чрез други средства, които представляват значително по-добър вариант от екологична гледна точка и нямат като последица прекомерно големи разходи;

(б) държавите-членки осигуряват:

- постигането на възможно най-доброто екологично и химическо състояние за повърностните води при наличието на въздействия, които не са могли да бъдат избегнати по подходящ начин поради самата природа на човешката дейност или на замърсяването;
- при подземни води – възможно най-малките промени в доброто състояние на подземните води, при наличието на въздействия, които не са могли да бъдат избегнати по подходящ начин поради самата природа на човешката дейност или замърсяването;

(в) не настъпва по-нататъшно влошаване в състоянието на засегнатия воден обект;

(г) формулирането на по-малко рестриктивни екологични цели и причините за това са специално упоменати в Плана за управление на речния басейн, изискван от Член 13, като тези цели са подлагани на преглед всеки 6 години.

6. Временното влошаване в състоянието на водните обекти не следва да бъде в нарушение на изискванията на тази Директива, ако то е резултат от обстоятелства с естествен природен произход или от форсмажорни обстоятелства, които представляват изключение или не могат да бъдат предвидени по подходящ начин, по-конкретно, това са екстремни наводнения и продължителни засушавания, или са резултат от аварийни ситуации, които не могат да бъдат предвидени по подходящ начин при положение, че са изпълнени следните условия:

(а) предприети са всички практически стъпки за предотвартяване на бъдещото влошаване на състоянието и с оглед да не се компроментира постигането на целите на тази Директива в други водни обекти, които не са засегнати от гореспоменатите обстоятелства;

(б) условията, в които могат да бъдат обявени изключителни или основателно непредвидими обстоятелства, включително приемането на съответните показатели, се посочват в Плана за управление на речния басейн;

(в) мерките за изпълнение в такива изключителни обстоятелства се включват в програмата от мерки и не ще възпрепятстват възстановяването на качеството на водния обект, след като обстоятелствата са вече налице;

(г) последствията от изключителните или основателно непредвидимите обстоятелства се преразглеждат всяка година и ако са в резултат от причините изложени в Алинея 4(а), се вземат всички практически мерки за възможно най-бързото възстановяване състоянието на водния обект отпреди въздействието на тези обстоятелства, и

(д) резюме на последствията от обстоятелствата и на мерките, взети или предстоящи в съответствие с точки (1) и (4), е включено в следващата редакция на Плана за управление на речния басейн.

7. Държавите-членки не нарушават тази Директива, когато:

- невъзможността за постигане на добро състояние на подземните води, добро екологично състояние или, ако се прилага добър екологичен потенциал, или да се предотврати влошаване състоянието на повърхностен или подземен воден обект е в резултат на ново изменение на физичните характеристики на повърхностния воден обект или на изменения в нивото на подземните водни обекти, или
- невъзможността за предотвратяване влошаването на статуса на повърхностния воден обект от висок към добър статус е резултат на нова човешка дейност спомагаща за устойчиво развитие

и са налице всички условия, изброени по-долу:

(а) предприети са всички практически изпълними стъпки за намаляване на неблагоприятното въздействие върху състоянието на водния обект;

(б) причините за тези измененния са посочени изрично и обяснени в Плана за управление на речния басейн, изискван съгласно Член 13, и целите преразглеждат на всеки 6 години;

(в) причините за тези изменения са в интерес на обществотои/или ползите от новите изменения във връзка с човешкото здраве, за поддържането на човешката безопасност или за устойчивото развитие превишават ползите за околната среда и за обществото от постигането на целите, посочени в Алинея 1; и

(г) ползотворните цели, постигани с тези изменения на водния обект, поради технически причини или прекомерни разходи не могат да бъдат постигнати с други средства, чието изпълнение е значително по-добро за околната среда.

8. При прилагането на Алинея 3,4,5,6 и 7, държавите членки не допускат пълното изключване или компрометиране на изпълнение на целите на тази Директива за други водни обекти в рамките на същия район с басейново управление и то да е в съответствие с прилагането на друго законодателство на Общността в областта на околната среда.

9. Необходимо е да се осигури прилагането на новите разпоредби, включително на Алинеи 3,4,5,6 и 7 така, че да гарантира най-малко същото ниво на опазване, както в съществуващото законодателство на Общността.

ЧЛЕН 5

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА РАЙОНА С БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ, ПРЕГЛЕД НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ЧОВЕШКАТА ДЕЙНОСТ И ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА ВОДОПОЛЗВАНЕТО

1. За всеки район с басейново управление или частта от международен район с басейново управление в рамките на нейната територия, всяка държава членка осигурява:

- анализ на неговите характеристики,
- преглед на въздействието от човешката дейност върху състоянието на повърхностните и подземните води,и
- икономически анализ на водополъването

проведени в съответствие с техническите спесификации, изложени в Приложения II и III и завършени най-късно четири години след датата на влизането в сила на тази Директива и след това на всеки 6 години.

ЧЛЕН 6

РЕГИСТЪР НА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ

1. Държавите-членки осигуряват изготвянето на регистър или регистри за всички зони в границите на всеки отделен район с басейново управление, които по силата на конкретно законодателство на Общността за опазване на нейните повърхностни и подземни води или за опазване на местообитанията или видовете, директно зависещи от водите, са били определени като изискващи специална защита. Те осигуряват завършването на регистъра най-късно четири години след датата на влизането в сила на тази Директива.

2. Регистърът или регистрите включват всички водни обекти, посочени в Член 7(1) и всички защитени територии, съдържащи се в Приложение IV.

3. Регистърът или регистрите на защитените територии за всеки район с басейново управление се преразглеждат и актуализират.

ЧЛЕН 7

КОМБИНИРАН ПОДХОД ЗА ТОЧКОВИ И ДИФУЗНИ ИЗТОЧНИЦИ

1. Държавите-членки осигуряват контрол на всички заустявания в повърхностни води, изброени в Алинея 2, в съответствие с комбинирания подход, изложен в този Член.

2. Държавите-членки осигуряват разработването и/или прилагането на:

(а) средства за контрол на емисиите, основаващ се на най-добрите налични техники; или

(б) съответните пределни стойности на емисиите; или

(в) в случай на дифузно въздействие, подходящия контрол включва най-добрите практики за околната среда, посочени в:

- Директива на Съвета 96/61/ЕС от 24 септември 1996 година за интегрирано предотвратяване и контрол на замърсяването,
- Директива на Съвета 91/271/ЕЕС от 21 май 1991 година за пречистване на битовите отпадачни води,
- Директива на Съвета 91/676/ЕЕС от 12 декември 1991 година за опазването на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници,
- Директивата приета по силата на Член 16 от тази Директива,
- Директивите, изброени в Приложение IX,
- друго законодателство на Общността в тази област

най-късно 12 години след влизането в сила на тази Директива, освен ако не е посочено друго в съответното законодателство.

3. Ако целите или стандартите за качество, разработени по силата на тази Директива, на Директивите от списъка в Приложение IX, или на друго законодателство на Общността, изискват по-строги условия от тези, които произтичат от прилагането на Алинея 2, следва съответно да се прилага по строгият контрол на емисиите.

ЧЛЕН 11

ПРОГРАМА ОТ МЕРКИ

1. Всяка държава-членка осигурява за всеки район с басейново управление, или за всяка част от международен район с басейново управление, която се намира на нейна територия, разработването на програма от мерки, като взема предвид резултатите от анализите, изисквани съгласно Член 5, с оглед постигане на целите, посочени в Член 4. Такива програми от мерки могат да се позовават на мерките, които произтичат от законодателството, прието на национално равнище и отнасящо се за цялата територия на държавата-членка. При

необходимост, държавата членка може да приеме мерки, приложими за всички райони с басейново управление и/или за частите от международните райони с басейново управление на своя територия.

2. Всяка програма от мерки включва основните мерки, изброени в Алинея 3, а при необходимост, и допълнителни мерки

3. "Базисни мерки" са минималните задължителни изисквания и включват:

(а) мерките необходими за прилагането на законодателството на Общността за опазването на водите, включително мерки, изисквани от законодателството, посочено в Член 10 и Част А от Приложение VI;

(б) мерките считано за подходящи за изпълнение на Чл. 9;

(в) мерките за подпомагане на ефективно и устойчиво използване на водите, за да не се допускат компромиси при постигане на целите съгласно Член 4;

(г) мерките за изпълнение на изискванията на Член 7, включително мерките за защита на качеството на водите с оглед намаляване нивото на пречистване, изисквано за получаването на питейна вода;

(д) контрол на черпенето на пресни повърхностни и подземни води и завиряването на пресни повърхностни води, включително регистър или регистри на водовземанията и изискването за предшестващо разрешително за водовземане и завиряване. Такъв контрол е предмет на периодични прегледи и при необходимост на актуализации. Държавите-членки могат да не прилагат тези мерки за водовземания и завирявания, когато нямат значимо въздействие върху състоянието на водите.

(е) контрол, включващ изискване за предварително упълномощаване за изкуствено възстановяване или уголемяване на подземни водни обекти. Използваната вода може да бъде отвеждана от всеки повърхностен или подземен водоизточник, при условие, че използването на източника не компрометира постигането на екологичните цели, установени за източника или за възстановяване или уголемяване на подземен воден обект. Такъв контрол е предмет на периодични прегледи и при необходимост на актуализации;

(ж) за зауствания от точкови източници, които могат да причинят замърсяване, изискване за предварително регламентиране, например забрана за въвеждане на замърсяващи вещества във водите или за предварително упълномощаване или регистрация според общи задължителни правила, определящи контрол на емисиите на съответните замърсители, включително контрол в съответсвие с Член 10 и 16. Такъв контрол е предмет на периодични прегледи и при необходимост на актуализации;

(з) за дифузни източници, които могат да причинят замърсяване, мерки за предотвратяване или контрол върху въвеждането на замърсители. Контролът може да представлява изискване за предшестващо регламентиране, например забрана за въвеждането на замърсители във водите или предшестващо разрешително, или регистрация според общи задължителни правила, а ако такова изискване няма, по силата на друго законодателство на Общността. Такъв контрол е предмет на периодични прегледи, и при необходимост на актуализации;

(и) за всички останали значителни неблагоприятни въздействия върху състоянието на водите, посочени в Член 5 и Приложение II, по-конкретно , мерки за осигуряването на съгласуваност между хидроморфоложките условия във водните обекти и постигането на изискваното екологично състояние или добър екологичен потенциал за водни обекти, класифицирани като изкуствени или силно изменени. Контролът за тази цел може да представлява изискване за предшестващо упълномощаване или регистрация според общи задължителни правила, а ако такива изисквания няма, по силата на друго законодателство на общността. Такъв контрол е предмет периодични прегледи и при необходимост на актуализации;

(к) забрана за директно заустване на замърсители в подземни води, по силата на следните клаузи:

Държавите-членки могат да разрешават обратно инжектиране в същия водоносен слой на вода използвана за геотермални цели. Те могат също така, посочвайки условията да издават разрешителни за:

- инжектиране на води, съдържащи вещества, които са резултат от работата по проучването и добива на въглеводорода или минна дейност, инжектирането на води по технически причини в геоложки формации, от които са били добивани въглеводороди или други вещества, или в геоложки формации, които по естествени причини са трайно негодни за други цели. Водата инжектирана по този начин, не може да съдържа вещества различни от получените при гореописаните дейности;
- обратно инжектиране на изпомпени подземни води от мини и кариери или свързани с изграждането или поддръжката на инжинерно-строителни съоръжения;
- инжектиране за съхранение на природен газ или втечнен нефтен газ в геоложки формации, които по естествени причини са трайно неподходящи за други цели;
- инжектиране за съхраняване на природен газ или втечнен нефтен газ в други геоложки формации, когато е налице приоритетна необходимост от осигуряване на газоснабдяване и инжектирането се извършва по начин, предотвартяващ бъдеща опасност от влошаване на качеството на всеки подземен водоприемник;
- изграждане на конструкции, инженерно-строителни съоръжения и постройки, и други подобни дейности върху или в земния слой, които влизат в контакт с подземните води. За тези цели държавите-членки могат да постановят, че подобни дейности следва да се третират като разрешени при условие, че се извършват в съответствие с общите строителни правила, разработени от държавите-членки за подобен вид дейности;
- заустявания на малки количества вещества с научни цели за характеризиране, опазване или възстановяване на водни обекти, ако тези количества са ограничени стриктно до размера, необходим за съответните цели; при условие, че тези заустявания не компрометират постигането на екологичните цели, установени за този подземен воден обект.

(л) в съответствие с действията, предприети по силата на Член 16, мерки за елиминиране на замърсяването на повърхностните води от вещества, посочени в списъка за приоритетни вещества, съгласувани по силата на член 16(2) и мерки за постоянно намаляване на замърсяването от други вещества, които иначе биха възпрепятствали държавите-членки да постигнат повърхностните водни обекти целите, изложени в Член 4;

(м) всички мерки необходими за предотвратяването на значителни загуби от замърсяващи вещества от техническите инсталации и за предотвратяване и/или намаляване на въздействието от инцидентни авариини замърсявания, например в резултат на наводнения, включително чрез системи за откриване и предупреждаване за такива събития, включително за случаите на основателно непредвидими инциденти, всички подходящи мерки за намаляване на риска за водните екосистеми.

4. “Допълнителни” са мерките, предназначени и прилагани в допълнение към основните мерки с оглед да се постигнат целите, установени вследствие на Член 4. Част В от Приложение VI съдържа неизключителен списък на тези мерки.

Държавите-членки могат също така да приемат допълнителни мерки за допълнителна защита или подобряване на водите, които са предмет на тази Директива, включително прилагането на съответните международни споразумения съгласно Чл.1.

5. Когато данните от мониторинга или други данни показват, че има вероятност да не бъдат постигнати целите, формулирани в Член 4 за даден воден обект, държавите- членки:

q изследват причините за възможното неизпълнение;

q проучват и преразглеждат сътветните разрешителни и пълномощия;

q преразглеждат и, ако е необходимо, коригират програмите за мониторинг; и

q допълнителни мерки, ако са необходими за постигане на тези цели, включително, ако е необходимо установяване на по-строги екологични норми за качество при спазване на процедурите, формулирани в Приложение V.

Когато тези причини са резултат от естествени или форсмажорни обстоятелства, които са изключителни и основателно непредвидими (по-конкретно, големи наводнения и продължителни засушавания), държавите-членки могат да не изпълняват допълнителни мерки по силата на Член 4(6), като непрактични.

6. При приилагането на мерките съгласно Алинея 3, държавите-членки вземат всички подходящи мерки, за да не увеличават замърсяването на морските води. Без ущърб на действащото законодателство, прилагането на мерките по силата на Алинея 3 не може в никакъв случай да доведе пряко или непряко до увеличено замърсяване на повърхностните води. Това изискване не трябва да се прилага там, където резултатът ще бъде увеличено замърсяване на околната среда като цяло.

7. Програмите от мерки следва да бъдат разработени девет години след датата на влизането в сила на тази Директива, а всички мерки трябва да бъдат направени оперативни най-късно дванадесет години след тази дата.

8. Програмите от мерки се преразглеждат и ако е необходимо се актуализират най-късно 15 години след датата на влизането в сила на тази Директива и след това на всеки шест години. Всички нови или преразгледани мерки, отразени в осъвременената програма, се реализират до три години от тяхното разработване.

ЧЛЕН 13

ПЛАНОВЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ

1. Държавите-членки разработват план за управление на речен басейн за всеки район с басейново управление на своята територия.

2. За международните райони с басейново управление изцяло в рамките на Общността, държавите-членки осъществяват координацията за изготвяне на единен Международен план за управление на речния басейн. Ако не е изготвен такъв единен Международен план за управление на речния басейн, държавите-членки изготвят планове за управление на речните басейни, покриващи най-малко частта от международния район с басейново управление на тяхна територия, с оглед постигането на целите на тази Директива.

3. За международните райони с басейново управление, които се простират извън границите на Общността, държавите-членки полагат усилия за разработването на единен план за управление на речния басейн, а когато това е невъзможно, планът покрива най-малко онази част от международния район с басейново управление, която се намира на територията на заинтересованата държава-членка.

4. Планът за управление на речния басейн съдържа информация, посочена подробно в Приложение VII.

5. Плановете за управление на речните басейни могат да бъдат допълвани с по-подробни програми и планове за управление на подбасейни, сектори, проблеми или видове води, за разрешаване на въпроси, свързани с отделни аспекти на управлението на водите. Изпълнението на тези мерки не освобождава държавите-членки от останалите им задължения по тази Директива.

6. Плановете за управление на речните басейни се обнародват не по-късно от девет години след датата на влизане в сила на тази Директива.

7. Плановете за управление на речните басейни се преразглеждат и актуализират не по-късно от 15 години след датата на влизането в сила на тази Директива и след това на всеки шест години.

ЧЛЕН 14

ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА И КОНСУЛТАЦИИ

1. Държавите-членки насърчават активното участие на всички заинтересовани страни в изпълнението на тази Директива, по-конкретно, в разработването, извършването на преглед и актуализирането на Плановете за управление на речните басейни. Държавите-членки осигуряват за всеки район с басейново управление публикуването и предоставянето на коментари на обществеността, включително на потребителите, на:

(а) график и работна програма за разработването на план, включително описание на необходимите консултантски услуги, най-малко три години преди началото на периода, за който се отнася планът;

(б) междинен преглед на установените в речния басейн значими проблеми по управлението на водите, най-малко две години преди началото на периода, за който се отнася планът;

(в) проект на план за управление на речния басейн, най-малко една година преди началото на периода, за който се отнася планът;

При поискване се осигурява достъп до документите и информацията, използвани при разработването на проекта на План за управление на речния басейн.

2. Държавите-членки осигуряват най-малко шест месеца за коментари в писмен вид по тези документи, за да позволяват активно включване на обществеността и консултации с нея.

3. Алинея 1 и 2 се прилагат с еднаква сила за актуализираните Планове за управление на речните басейни.

ЧЛЕН 16

СТРАТЕГИИ СРЕЩУ ЗАМЪРСЯВАНЕТО НА ВОДИ

1. Европейският парламент и Съветът приемат конкретни мерки срещу замърсяването на води от отделни замърсяващи вещества или групи замърсяващи вещества, които представляват значителен риск за водната среда или чрез нея, включително риск за водите за питейни нужди. Мерките за тези замърсители са ориентирани към постоянно, а за особено опасните вещества определени в Член 2(30), към прекратяване наведнъж или на етапи на заустванията, емисиите и загубите. Приемат се мерки съгласно предложенията на Комисията, в съответствие с процедурите, формулирани в Римския договор.

2. Комисията представя предложение със списък на особено опасните вещества, избрани сред веществата, които представляват значителен риск за водната среда или чрез нея. Веществата се степенуват по важност за действие според риска за водната среда или чрез нея, определен от:

(а) оценка на риска, извършена съгласно Регламент на Съвета (ЕЕС) #793/93, Директива на Съвета 91/414/ЕЕС и Директива 98/8/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, или

(б) целенасочена оценка на риска (в съответствие с методиката на Регламент (ЕЕС) # 793/93), насочена единствено върху екотоксичността за водните системи и токсичността за хората посредством водната среда.

Когато е необходимо за спазване на графика, посочен в Алинея 4, веществата се степенуват по

важност на действие според риска за водната среда или чрез нея, определен по опростена процедура за оценка на риска, почиваща на научни принципи и съобразена, по-конкретно, със:

- сведения за присъща опасност от съответното вещество, и по-конкретно, неговата екотоксичност за водните системи и токсичност за хората по водни пътища на въздействие; и
- сведенията от мониторинга за широко разпространени замърсявания на околната среда; и
- други доказани фактори, които може да окажат вероятно широкоразпространено замърсяване на оклната среда, например, обеми на производство или използване на съответно вещество.

3. В предложението на Комисията също така се определят особено опасните вещества. В този случай Комисията взема под внимание избраните вещества в съответствие с законодателството на Общността за опасните вещества или в съответствие с международни споразумения.

4. Комисията преразглежда приетия списък от опасни вещества най-късно 4 години след датат на влизане в сила на тази Директива и след това поне на всеки 4 години, като при необходимост прави предложения.

5. При подготвяне на своето предложение, Комисията взема под внимание препоръките на Научния комитет по токсичността, екотоксичността и околната среда, на държавите-членки, на Европейския парламент, на Европейската агенция по оклна среда, на изследователски програми на Общността, на международни организации, в които Общността участва, на Европейските бизнес-организации, включително онези, които представляват малките и средните предприятия, на Европейските екологични организации и друга необходима информация, предоставена на нейното внимание.

6. По отношение на особено опасните вещества, Комисията представя предложения за контрол за:

- постоянно намаляване на зауствания, емисиите и загубите, по-специално от засегнатите вещества;
- прекратяването наведнъж или на етапи на зауствания, емисиите и загубите от веществата, определени в съответствие с Алинея 3, включително подходящи графици за тези дейности. Срокът на графика не може да надвишава 20 години след приемането на тези предложения от Европейския парламент и от Съвета, в съответствие с разпоредбите на този Член.

При това тя определя подходящо, рентабилно и съразмерно ниво и комбинация от мерки за контрол на продуктите и на процесите в точковите и разсредоточените източници и при контрола на процеса взема под внимание приложимите за Общността еднородни стойности на емисионните норми. При необходимост е възможно дейностите за контрол на ниво Общността да бъдат определени според сектора. Когато мерките за контрол на продукта включват и преглед на съответните разрешителни, издадени по силата на Директива 91/414/ЕЕС и Директива 98/8/ЕС, прегледът се извършва в съответствие с разпоредбите на тези Директиви. Във всяко предложение за мерки за контрол се посочват разпореждания за техния преглед, осъвременяване и оценка на ефективността им.

7. Комисията представи предложения за стандарти за качество, приложими за концентрациите на особено опасните вещества в повърхностните води, седиментите и флората и фауната.

8. Комисията предоставя предложения в съответствие с Алинея 6 и 7, най-малкото, мерки за контрол на емисиите от източници и екологични норми за качество до две години от включването на съответното вещество в списъка на особено опасните вещества. За вещества, включени в първия списък с особено опасни вещества, за които няма споразумение на ниво Общност шест години след датата на влизане в сила на тази Директива, държавите-членки

определят екологичните норми за качество на тези вещества за всички повърхностни води, повлияни от заустването на подобни вещества и мерки за контрол върху пъвоизточниците на тези зауствания, определени между другото, посредством разглеждане на всички технически възможности за намаление. За веществата, включени допълнително в списъка на особено опасните вещества, за които няма споразумение на ниво Общността, държавите-членки предприемат такива действия пет години след датата на включването в списъка.

9. Комисията има право да изготвя за борба със замърсяването на води с други замърсяващи вещества или групи от замърсяващи вещества, включително всички замърсявания, възникнали в резултат на аварии.

10. При изготвянето на своите предложения съгласно Алинеи 6 и 7, Комисията разглежда и всички Директиви, посочени в Приложение IX. В определения в Алинея 8 срок, тя предлага преразглеждане на мерките за контрол в Приложение IX за всички вещества, включени в списъка на особено опасните вещества, както и подходящи мерки, включително евентуално отмяна на мерките за контрол съгласно Приложение IX за всички останали вещества.

Всички мерки за контрол в Приложение IX, за които са предложени поправки, се отменят към датата на влизане в сила на тези поправки.

11. Списъкът с предложените от Комисията особено опасни вещества, упоменати в Алинеи 2 и 3, след приемането му от Европейския парламент и Съвета, става Приложение X към тази Директива. При неговото преразглеждане, съгласно Алинея 4 се използва същата процедура.

ЧЛЕН 17

СТРАТЕГИИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И КОНТРОЛ ВЪРХУ ЗАМЪРСЯВАНЕТО НА ПОДЗЕМНИ ВОДИ

1. Европейският парламент и Съветът приемат конкретните мерки за предотвратяване и контрол на замърсяването на подземни води в съответствие с Член 4(1)(б) и се приемат от Комисията в съответствие с процедурите, предвидени в Римския договор, по предложение направено в срок от две години от влизането в сила на тази Директива.

2. При прилагането на мерките, Комисията взема под внимание анализа, извършен в съответствие с Член 5 и Приложение II. Такива мерки се предлагат по-рано, ако има налични данни, и включват:

(а) критерии за оценка на добро химическо състояние на подземните води, в съответствие с Приложение II.2.2 и Приложение V.2.3.2 и 2.4.5;

(б) критерии за установяване на значими и устойчиви тенденции за повишение и за дефиниране на начални точки на обръщане посоката на тенденциите, които да се използват в съответствие с Приложение V.2.4.4.

3. Мерките възникнали от прилагането на Алинея 1, се включват в програмите от мерки съгласно Член 11.

4. При отсъствие на критерии, приети на ниво Общността съгласно Алинея 2, държавите-членки разработват подходящи критерии най-късно пет години след датат на влизането в сила на тази Директива.

5. При отсъствие на критерии, приети на национално ниво, съгласно Алинея 4, за начална точка на обръщане на посоката на тенденциите, се приемат 75% от нивото на нормите за качество, определени в действащото законодателство на Общността за подземните води.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

1. ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

1.1 Характеристика на видовете повърхностни водни обекти

Държавите-членки се задължават да определят място-нахождението и границите на повърхностните водни обекти и да извършват първоначално характеризиране на всички такива обекти в съответствие със следващата методология. Държавите-членки могат да групират повърхностните водни обекти за целите на тази първоначална характеристика.

(I) Повърхностните водни обекти в рамките на района с басейново управление се определят като попадащи в една от следните категории води – реки, езера, преходни води или крайбрежни води – или като изкуствени повърхностни водни обекти или силно изменени повъхностни водни обекти;

(II) За всяка категория повърхностни води съответните водни обекти в рамките на района с басейново управление се правят разграничения по тип. Типовете са тези, определени по "система А" или "система Б", определени в раздел 1.2;

(III) В случай на използване на система А, повърхностните водни обекти в рамките на района с басейново управление първо се разграничават по съответните екорегиони, по съответните географски райони, определени в раздел 1.2 и показани на съответната карта в Приложение XI. След това водните обекти в рамките на всеки екорегион се разграничават на повърхностни водни обекти според параметрите за описание, определени в таблицата на система А;

(IV) В случай на използване на система Б, държавите-членки са длъжни да постигнат най-малко същата степен на разграничение, каквато би била постигната при система А. Съответно, повърхностните водни обекти в района на речния басейн се разграничават по типове, като се използват стойности за задължителните параметри и незадължителни, и параметри или съчетания от тези параметри, като необходими за надеждно достигане до биологичните базови условия, конкретни за всеки тип;

(V) За изкуствените и силно изменени повърхностни водни обекти, разграничаването се извършва в съответствие с параметрите за описание на категорията повърхностни води, която най-много наподобява съответния изкуствен или силно изменен воден обект с повърхностни води;

(VI)Държавите-членки се задължават да представят на комисията карта или карти (във формата на географска информационна система) на географско разположение на типовете в сотвествие със степента на разграничение, изисквано според система А.

1.2 Екорегиони и типове повърхностни водни обекти

1.2.1 РЕКИ

Система А

Фиксирана типология	*Параметри за описание*
Екорегион	**Екорегионите са показани на** карта А **в** Приложение XI
Тип	**Височинна типология** висок > 800 м. средно висок 200 до 800 м. равнинен < 200 м. **Типология по размери, определяна според водосборната площ** малка 10 – 100 кв. км. средно голяма > 10 до 1 000 кв.км. голяма > 1 000 до 10 000 кв.км. много голяма > 10 000 кв.км. **Геология** варовит кварцов **органичен**

Система Б

Алтернативна характеристика	Физични и химични фактори, които определят характеристиката на реката или част от реката и следователно, биологичната популационна структура и състав
Задължителни фактори	надморска височина географска ширина географска дължина геология размер
Незадължителни фактори	разстояние от река енергия на течението (функция от течението и наклона) средна ширина на водата средна дълбочина на водата среден наклон на водата форма на основното речно корито категория на реката (течението) за заустване форма на долината пренос на неразтворими вещества способност за неутрализиране на киселини среден състав на субстрата хлор температурен диапазон на въздуха средна тепература на въздуха валежи

1.2.2 ЕЗЕРА

Система А

Фиксирана типология	*Параметри за описание*
Екорегион	**Екорегионите са показани на** карта А **в** Приложение XI
Тип	**Височинна типология** висок > 800 м. средно висок 200 до 800 м. равнинен < 200 м. **Дълбочинна типология въз основа на средната дълбочина** < 3 м. 3 до 15 м. > 15 м. **Типология по размер според повърхностната площ** 0,5 до 1 кв.км. 1 до 10 кв.км. 10 до 100 кв.км > 100 кв.км. **Геология** варовит кварцов **органичен**

Система Б

Алтернативна характеристика	Физични и химични фактори, които определят характеристиката на езерото и следователно, биологичната популационна структура и състав
Задължителни фактори	надморска височина географска ширина географска дължина геология размер
Незадължителни фактори	средна дълбочина на водата форма на езерото времепрестой средна температура на въздуха температурен диапазон на въздуха характеристики на смесване (мономиктично, димиктично, полимиктично) способност за неутрализиране на киселини фоново състояние на биогенните елементи среден състав на субстрата колебания на водното ниво

1.2.3 ПРЕХОДНИ ВОДИ

Система А

Фиксирана типология	*Параметри за описание*
Екорегион	**Екорегионите са показани на** карта Б **в** Приложение XI **Средиземно море**
Тип	**Според средната годишна соленост** < 0,5% пресноводни 0,5 до < 5% леко солени 5 до < 18% полусолени 18 до < 30 % полисолени 30 до 40 % солени **Според средния приливен диапазон** < 2 м. микроприливни 2 до 4 м. средноприливни **< 4 м. макроприливни**

Система Б

Алтернативна характеристика	Физични и химични фактори, които определят характеристиката на преходните води и, следователно, биологичната популационна структура и състав
Задължителни фактори	географска ширина географска дължина приливен диапазон соленост
Незадължителни фактори	дълбочина скорост на течението вълново въздействие времепрестой средна температура на водата характеристики на смесване мътност среден състав на субстрата форма температурен режим на водата

1.2.4 КРАЙБРЕЖНИ ВОДИ

Система А

Фиксирана типология	*Параметри за описание*
Екорегион	**Екорегионите са показани на** карта Б **в** Приложение XI **Средиземно море**
Тип	**Според средната годишна засоленост** < 0,5% пресноводни 0,5 до < 5% леко солени 5 до 18% полусолени 18 до < 30 % полисолени 30 до 40 % солени **Според средната дълбочина** плитки води < 30 м. средно дълбоки 30 до 200 м. **дълбоки > 200 м.**

Система Б

Алтернативна характеристика	Физични и химични фактори, които определят характеристиката на преходните води и, следователно, биологичната популационна структура и състав
Задължителни фактори	географска ширина географска дължина приливен диапазон соленост
Незадължителни фактори	скорост на течението вълново въздействие времепрестой (в закрити заливи) средна температура на водата характеристики на смесване мътност среден състав на субстрата температурен режим на водата

1.3 Установяване на специфичните за вида базови условия за видовете повърхностни водни обекти

(I) За всеки вид повърхностен обект, характеризиран в съответствие с раздел 1.1, се установяват специфичните за вида хидроморфологични и физикохимичните условия, като се представят стойностите на хидроморфологичните и физикохимичните качествени елементи, посочени в раздел 1.1 в Приложение V за този вид повърхностен воден обект при много добро екологично състояние, съгласно определеното в съответната таблица в раздел 1.2 в Приложение V. Определт се специфичните за вида биологични базови условия, представляващи стойностите на биологичните качествени елементи, посочени в раздел 1.1 в Приложение V за този вид повърхностен воден обект при много добро екологично състояние, съгласно определеното в съответната таблица в раздел 1.2 в Приложение V.

(II) При прилагането на процедурите, посочени в този раздел за силно изменени или изкуствените повърхностни водни обекти, базата за много добро екологично състояние се приема за база за максимален екологичен потенциал съгласноТаблица 1.2.5 на Приложение V. Стойностите за максимален екологичен потенциал на водния обект се преразглеждат всеки шест години.

(III) Специфичните за вида условия за целите на точки i) и ii) и специфичните за вида биологични базови условия могат да се определят по пространствени параметри или чрез моделиране, или пък да бъдат изведени чрез съчетание от тези методи. Когато използването на тези методи не е възможно, държавите-членки могат да ползват експертна оценка за определяне на такива условия. При определянето на много добро екологично състояние по отношение на концентрациите на конкретни синтетични замърсяващи вещества, границите на откриваемост са тези, които могат да бъдат достигнати в съответствие с наличните методи по времето, когато трябва да бъдат установявани специфичните за вида условия.

(IV) За пространствено определените специфични за вида биологични базови условия, държавите членки се задължават да разработят справочна мрежа за всеки вид повърхностен воден обект. Мрежата трябва да включва достатъчен брой обекти с много добро състояние, за да осигури достатъчно ниво на достоверност, относно стойностите на базовите условия, предвид променливостта на стойностите на качествените елементи, съответстващи на много добро екологично състояние за този вид повъхностен воден обект и методите за моделиране, които трябва да се прилагат по силата на член V.

(V) Специфичните за вида биологични базови условия, определени чрез моделиране, могат да бъдат изведени чрез прогнозни модели или чрез методи с последващи оценки. При тези методи ще бъдат използвани исторически, палеоложки и други налични данни и те ще осигурят достатъчно ниво на доверителност за стойностите на базовите условия, за да се гарантира, че така изведените условия са еднообразни и валидни за всеки вид повърхностен воден обект.

(VI) Когато не е възможно надеждното определяне на специфичните за вида базови условия за определен качествен елемент в определен вид повърхностен воден обект поради високата степен на характерно разнообразие на този елемент, не просто дължащо се на на сезонни изменения, този елемент може да бъде изключен от оценката на екологичното състояние за този вид повърхностни води. При такива случай държавите-членки се задължават да посочат причините за такова изключване в плана за управление на речния басейн.

1.4 Определяне на натиска

Държавите-членки се задължават да събират и поддържат информация за вида и величината на значителни видове човешки натиск, на които ще бъдат подложени повърхностните водни обекти във всеки район с басейново управление, както следва.

Оценка и идентифициране на значими замърсявания от точкови източници, по-конкретно с вещества, включени в списъка в Приложение VIII, от битови, промишлени, селскостопански и други инсталации и дейности, направени впрочем, въз основа на информация, събрана по силата на:

(I) Членове 15 и 17 на Директива 91/271/ЕЕС;
(II) Членове 9 и 15 на Директива 96/61/ЕС,

и за целите на първоначалния план за управление на речния басейн:

(III) Член 11 на Директива 76/464/ЕЕС, и
(IV) Директива 75/440/ES, 76160/EES, 78/659/EES и 79/923/EES.

Оценка и идентифициране на значими замърсявания от дифузни източници, по-конкретно с вещества, включени в списъка в Приложение VIII, от битови, промишлени, селскостопански и други инсталации и дейности, въз основа на информация събрана по силата на:

(I) Членове 3,5 и 6 на Директива 91/676/ЕЕС;
(II) Членове 7 и 17 на Директива 91/414/ЕС;
(III) Директива 98/8/ЕС,

и за целите на първия план за управление на речния басейн:

(IV) Директива 75/440/ЕС, 76/160/ЕЕС, 76/464/ЕЕС, 78/659/ЕЕС и 79/923/ЕЕС.

Оценка и идентифициране на значимото извличане на вода за битови, промишлени, селскостопански и други ползвания, включително сезонни колебанияи общата годишна необходимост, както и загубите на вода в разпределителните системи.

Оценка и идентифициране на въздействието на значимото регулиране на водните дебити, включително пренос и отклоняване на водите, общата харектеристика на дебита и водния баланс.

Идентифициране на морфологичните изменения на водните обекти. Оценка и идентифициране на други значими човешки въздействия върху състоянието на повърхностните води.

Оценка на моделите на земеползване, включително идентифициране на главните битови, промишлени и селскостопански райони и където е уместно, рибните стопанства и горите.

1.5 Оценка на въздействието

Държавите–членки се задължават да извършват оценка на промяна на състоянието – податливостта на повърхностните водни обекти на натиска определен по-горе.

Държавите-членки се задължават да използват информацията, събрана по-горе, както и всяка друга уместна информация, включително съществуващи данни от екологичен мониторинг, да изпълнят оценка на вероятността повърхностните водни обекти в района с басейново управление да не могат да посрещат целите за качество на околната среда, определени за обектите съгласно Член 4. Държавите-членки могат да използват методи с моделиране в помощ на такава оценка.

За тези обекти, определени като рискови и не достигащи еколигичните цели за качество, бъдещото характеризиране, където е уместно ще се проведе за оптимизиране на намерението от мониторинговата програма, съгласно Член 8 и програмата от мерки, съгласно Член 11.

2. ПОДЗЕМНИ ВОДИ

2.1 Първоначално характеризиране

Държавите-членки се задължават да извършат първоначално характеризиране на всички подземни водни обекти с цел оценка на начина на ползването им и степента на риска да не отговарят на целите за всеки подземен воден обект, съгласно Член 4. Държавите-членки могат да групират подземните водни обекти за тази първоночална характеристика. При анализът могат да се използват съществуващи геоложки, хидроложки, почвени данни, както и данни за земеползванията, заустванията, добива и други, но трябва да бъдат определени:

- местонахождението и границите на подземния воден обект или обекти;
- видовете натиск, на който са подложени подземния воден обект или обекти;
- разсъсредоточени източници на замърсяване
    - точкови източници на замърсяване;
    - водочерпене;
    - изкуствено подхранване;
- общия характер на над-лежащия слой във водосборния район, от който подземния воден обект се подхранва;
- онези подземни водни обекти, от които зависят пряко повърхностни или сухоземни екосистеми.

2.2 Допълнително характеризиране

След това първоначално характеризиране, държавите-членки се задължават да извършат допълнително характеризиране на онези подземни водни обекти или групи обекти, които са идентифицирани като изложени на риск, е цел по-точна оценка на значението на такъв риски и идентифициране на мерките, изисквани съгласно член 11. Съответно, тази характеристика трябва да включва необходимата информация за:

- геоложките особености на подземния воден обект, включително размера и вида на геоложките единици;
- хидрогеоложки характеристики на подземния воден обект, включително хидравлична проводимост, порьозност и ограниченост;
- характеристика на повърхностните отложения и почви във водосбора, от който подземният воден обект се подхранва, включително плътността, порьозността, хидравличната проводимост и абсорбционните свойства на отложенията и почвите;
- стратификационна характеристика на подземните води в подземния воден обект;
- инвентаризация на асоциираните повърхностни водни системи, включително сухоземните екосистеми и повърхностните водни обекти, с които подземния воден обект е свързан динамично;
- оценки за посоките и темповете на обмен на води между подземния воден обект и асоциираните повърхностни системи;
- достатъчно данни за изчисление на дългосрочните годишни средни темпове на общо подхранване;
- характеризиране на химичния състав на подземните води, включително уточняване на приноса от човешки дейности. Когато устоновяват естествените фонови нива за тези подземни водни обекти, държавите-членки могат да използват типологично характеризиране на подземните води.

2.3 Преглед на въздействието на човешките дейности върху подземните води

За онези подземни водни обекти, които пресичат границата между две или повече държави-членки, или са идентифицирани след първоначалното характеризиране, предприето в съответствие с параграф 1.1 като рискови за посрещането на целите, определени за всеки обект съгласно член 4, за всеки подземен воден обект се събира и поддържа следната информация,

където е уместно:

a) местонахождението на пунктовете в подземния воден обект, използван за извличане на вода с изключение на:

- пунктовете за извличане на вода, които осигуряват по-малко от средната стойност 10 куб.м. дневно, или;
- пунктове за извличане на вода, предназначена за човешка консумация и осигуряващи по-малко от средната стойност 10 куб.м. дневно или обслужващи по-малко от 50 души;

b) годишните средни темпове на извличане от такива пунктове;

c) химическия състав на водите, извлечени от подземния воден обект;

d) местонахождението на пунктове в подземния воден обект, в който пряко се заустват води;

e) заустваните дебити в такива пунктове;

f) химическия състав на заустванията в подземния воден обект, и;

g) земеползване във водосбора или водосборите, от които се подхранва подземния воден обект, включително внасяните замърсявания и антропогенните изменения на характеристиките на подхранване, като дъждовни и оттичащи се води, отклоняване на оттока чрез запечатване със пръст, изкуствено подхранване, завиряване или отводняване.

2.4 Преглед на въздействието на измененията на нивата на подземните води

Държавите-членки се задължават също да идентифицират онези подземни водни обекти, за които предстои определяне на по-ниски цели, съгласно член 4, включително в резултат на съобразяване с въздействието на състоянието на обекта върху:

(I) повърхностните води и свързаните с тях сухоземни екосистеми;
(II) регламентиране на водите, защита срещу наводнения и обезводняване на земите;
(III)човешко развитие.

2.5 Преглед на въздействието на замърсяването върху качеството на подземните води

Държавите-членки се задължават да идентифицират онези подземни водни обекти, за които предстои определяне на по-ниски цели, съгласно член 4(5) в случаите, когато в резултат на човешка дейност, определена в съответствие с член 5(1), подземният воден обект е така силно замърсен, че постигането на добро химическо състояние на подземните води е неосъществимо или несъразмерно скъпо.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ

Икономическият анализ трябва да съдържа достатъчно информация с достатъчни детайли (като е съобразен с разходите, свързани със събирането на съответните данни), с цел:

(а) Извършване на необходимите съответни изчисления, в съответствие с член 9 за принципа за възстановяване на разходите за водни услуги, вземайки под внимание дългосрочните прогнози за предлагане и потребление на води в района с басейново управление и където е необходимо:

- оценка на обемите, цените и разходите, свързани с водните услуги, и;
- оценка на необходимите инвестиции, включително прогнози за такива инвестиции;

(б) Извършване на преценки за най-ефективната комбинация от мерки по отношение на водоползването, които предстои да бъдат включени в програмата с мероприятия съгласно член 11, въз основа на оценки на потенциалните разходи за такива мероприятия.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

1. Регистърът на защитените територии, изискван съгласно член 6, трябва да включва следните видове защитени територии:

(I) територии, обявени за извличане на вода, предназначена за човешка консумация съгласно член 7;

(II) територии, обявени за спазване на стопански значими водни биологични видове;

(III) водни обекти, обявени за отдих, включително териториите, обозначени като води за къпане съгласно Директива 76/160/ЕЕС;

(IV) територии, чувствителни към хранителните съставки, включително територии, обявени за уязвими зони съгласно Директива 91/676/ЕЕС и територии, обявени за чувсвителни съгласно Директива 91/271/ЕЕС и;

(V) територии, обявени за опазване на местообитания или биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното поддържане или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване, включително съответните обекти на Natura 2000, обявени съгласно Директива 92/43/ЕЕС и Директива 79/409/ЕЕС

2. Резюмето на регистъра, изисквано като част от плана за управление на речния басейн трябва да включва карти, указващи местонахождението на всяка защитена територия, както и описание на регистрацията към Общността или националната регистрация, съгласно която са обявени.

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

СПИСЪЦИ С МЕРКИ ЗА ВКЛЮЧВАНЕ В ПРОГРАМИТЕ ЗА МЕРКИ

Част А

Мерки, изисквани по силата на следните директиви:

(I) Директива 76/160/ЕЕС за водите за къпане

(II) Директива 79/409/ЕЕС за птиците

(III) Директива за питейните води 80/778/ЕЕС с измененията от Директива 98/83/ЕС

(IV) Директива 96/82/ЕС за големите производствени аварии

(V) Директива 85/337/ЕЕС за оценка на въздействие върху околната среда

(VI) Директива 86/278/ЕЕС за канализационните утайки

(VII) Директива 91/271/ЕЕС за общинските пречиствателни станции за отпадъчни води

(VIII) Директива 91/414/ЕЕС за продуктите на растителна защита

(IX) Директива 91/676/ЕЕС за нитратите

(X) Директива 92/43/ЕЕС за хабитатите

(XI) Директива 96/61/ЕС за комплексното предотвартяване и контрол върху замърсяването

Част Б

Следва неизключителен списък на допълнителни мерки, които държавите-членки в рамките на всеки район с басейново управление могат да възприемат като част от програмата за мерките, изисквана съгласно член 11(4):

(I) законодателни инструменти

(II) административни инструменти

(III) икономически или финансови инструменти

(IV) договорени споразумения за околната среда

(V) средства за контрол на емисиите

(VI) кодекси за добра практика

(VII) повторно създаване и възстановяване на територии с влажни зони

(VIII) (мерки за) контрол върху черпенето

(IX) мерки за управление на потреблението, между които и насърчаване към адаптирано селскостопанско производство, като реколти изискващи малки количества вода в районите засегнати от засушаване

(X) мерки за ефективност и повторно използване, между които насърчаване към технологии с ефективно водоползване в промишлеността и пестящи вода техники за напояване

(XI) строителни проекти

(XII) обезсоляващи инсталации

(XIII) проекти за възстановяване-реконструкция

(XIV) изкуствено попълване на водоносните слоеве

(XV) образователни проекти

(XVI) проучвания, разработки и демонстрационни проекти

(XVII)други подходящи мерки

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИ БАСЕЙНИ

A. Плановете за управление на речни басейни задължително включват следните елементи:

1. Общо описание на характеристиките на района с басейново управление, изисквани съгласно член 5 и Приложение II. То включва:

1.1 За повърхностните води

- изготвяне на карта с местонахождението и границите на водните обекти;

- изготвяне на карта с екорегионите и видовете повърхностни водни обекти в рамките на речния басейн;

- идентифициране на базовите условия за видовете повърхностни водни обекти;

1.2 За подземните води:

- изготвяне на карта с местонахождението и границите на подземните водни обекти;

2. Резюме на значимите видове натиск и въздействие от човешка дейност върху състоянието на повърхностните и подземни води, включително:

- инвертаризация на замърсяването от точкови източници;

- инвертаризация на замърсяването от не точкови източници на замърсяване, включително резюме на земеползването;

- оценка на натиска върху върху количественото състояние на водите, включително черпенията;

- анализ на други въздействия от човешки дейности върху състоянието на водите;

3. Идентифициране и изготвяне на карта със защитените територии съгласно член 6 и Приложение IV;

4. Карта на мрежите за мониторинг, разположени в изпълнение на член 8 и Приложение V, и представяне в карта на резултатите от програмите за мониторинг, изпълнявани съгласно тези разпоредби, за състоянието на :

4.1 Повърхностните води (екологично и химическо);

4.2 Подземни води (химическо и количествено;

4.3 Защитените територии;

5. Списък на екологичните задачи, определени съгласно член 4 за повърхностни води, подземни води и защитени територии, включително, по-конкретно идентифициране на примерите на ползване на член 4(4), (5), (6), и (7), и свързаната с това информация, изисквана съгласно този член

6. Резюме на икономическия анализ на водоползването съгласно изискванията на член 5 и Приложение III

7. Резюме на програмата или програмата от мерки, възприети съгласно член 11, включително как чрез тях ще бъде постигнато изпълнението на задачите, поставени съгласно член 4

7.1 Резюме на мерките, изисквани за изпълнение на законодателството на Общността за опазване на водите;

7.2 Доклад за практически стъпки и мерки, предприети за прилагане на принципа за възстановяване на разходите за водополъване в съответствие с член 9;

7.3 Резюме на мерките, предприети за изпълнение на изискванията на Член 7;

7.4 Резюме на средствата за контрол на черпенето и събирането на води, включително препратки към регистрите и индентифициране на случаите на освобождаване от изискванията съгласно Член 11(3)(e);

7.5 Резюме на средствата за контрол, възприети за заустванията от точкови източници и други дейности, въздействащи върху състоянието на водите в съответствие с разпоредбите на Член 11(3)(g) и 11.3 (I);

7.6 Описание на случаите на пряко заустване в подземните води, разрешено в съответствие с разпоредбите на Член 11 (3)(j);

7.7 Резюме на мерките, предприети в съответствие с Член 16 за приоритетните вещества;

7.8 Резюме на мерките, предприети за предотвратяване или намаляване на въздействието на инциденти със случайни замърсявания;

7.9 Резюме на мерките, предприети съгласно Член 11(5) за водните обекти, за които няма вероятност от постигане на задачите, поставени съгласно Член 4;

7.10 Подробности за допълнителните мерки, инденти-фицирани като необходими за изпълнението на поставените екологични цели;

7.11 Подробности за мерките, предприети за избягване увеличение на замърсяването на морските води в съответствие с Член 11(6);

8. Регистър на всяка по – подробна програма и план за управление за района с басейново управление, занимаващи се с конкретни под – басейни, сектори, проблеми или типове води, заедно с резюме за съдържанието им;

9. Резюме на мерките за информиране и консултации с обществеността, резултатиоте от тях и промените на плана, извършени в резултате на тези мерки;

10. Списък на компетентните органи в съответствие с Приложение I;

11. Лица за връзка и процедурите за получаване на предварителните документи и информация, посочени в Член 14(1), и по – конкретно, подробности за контролните мерки, възприети в съответствие с Член 11(3)(g) и 11(3)(I), и самите данни от мониторинга, събрани в съответствие с Член 8 и Приложение V

Б. Първата актуализация на плана за управление на речния басейн и всички следващи актуализации задължително включват и:

1. Резюме на всички изменения или актуализации от времето на публикуване на предишната версия на плана за управление на речния басейн, включително резюме на прегледите за изпълнение съгласно Член 4(4),(5),(6) и (7);

2. Оценка на степента на изпълнение на направеното за постигане на екологичните цели, включително представянето на резултатите от мониторинга за времето на действие на предишния план на карта, и обяснение за всички неизпълнени екологични цели;

3. Резюме на, и обяснение за, всички мерки, предвидени в по – ранна версия на плана за управление на речния басейн, които не са били предприети;

4. Резюме на всички допълнителни междинни мерки, възприети съгласно Член 11(5) от публикуването на предишнатъа версия на плана за управление на речния басейн.

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

ИНДИКАТИВЕН СПИСЪК НА ОСНОВНИТЕ ЗАМЪРСИТЕЛИ

1. Органохалогенни съединения и вещества, които могат да образуват такива съединения във водна среда.

2. Органофосфорни съединения.

3. Органични съединения на калая.

4. Вещества и препарати, или продуктите от разпадането им, с доказани канцерогенни или мутагенни свойства, които могат да въздействат върху стероидогенните, тиреоидните, възпроизводителните или други свързани с ендокрините функции във или посредством водна среда.

5. Устойчиви въглеводороди и устойчеви биоакумулируеми органични токсични вещества.

6. Цианиди.

7. Метали и техните съединения.

8. Арсен и неговите съединения.

9. Биоциди и продукти за растителна защита.

10. Суспендирани материали.

11. Вещества, допринасящи за еутрофикацията (по – конкретно, нитрати и фосфати).

12. Вещества с неблагоприятно въздействие върху кислородния баланс (и които могат да се измерват с параметри като БПК, ХПК, и др.).

ПРИЛОЖЕНИЕ IX

ГРАНИЧНИ СТОЙНОСТИ ЗА ЕМИСИИТЕ И СТАНДАРТИ ЗА КАЧЕСТВОТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА

“ Граничните стойности” и “ цели за качество” определени съгласно дъщерните директиви на Директива 76/464/ЕЕС се смятат гранични стойности за емисиите и стандарти за качество на околната среда, съответно, за изпълнението на тази Директива. Те са определени в следните директиви:

(I) ДИРЕКТИВА ЗА ИЗПУСКАНЕ НА ЖИВАК (82/176/ЕЕС);

(II) ДИРЕКТИВА ЗА ИЗПУСКАНЕ НА КАДМИЙ (83/513/ЕЕС);

(III) ДИРЕКТИВА ЗА ЖИВАКА (84/156/ЕЕС);

(IV) ДИРЕКТИВА ЗА ИЗПУСКАНЕ НА ХЕКСАХЛОРЦИКЛОХЕКСАН (84/491/ЕЕС);

(V) ДИРЕКТИВА ЗА ИЗПУСКАНЕ НА ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА (86/280/ЕЕС);

ПРИЛОЖЕНИЕ XI

КАРТА А

Система А:Екорегиони за реките и езерата

1. Iberic - Macaronesian region
2. Pyrenees
3. Italy, Corsica and Malta
4. Alps
5. Dinaric Western Balkan
6. Hellenic Western Balkan
7. Eastern Balkan
8. Western highlands
9. Central highlands
10. The Carpathians
11. Hungarian lowlands
12. Pontic province
13. Western plains
14. Central plains
15. Baltic province
16. Eastern plains
17. Ireland and Northern Ireland
18. Great Britain
19. Iceland
20. Borealic uplands
21. Tundra
22. Fenno-Scandian shield
23. Taiga
24. The Caucasus
25. Caspic depression

ПРИЛОЖЕНИЕ XII

Система A:Екорегиони за преходни води и крайбрежни води

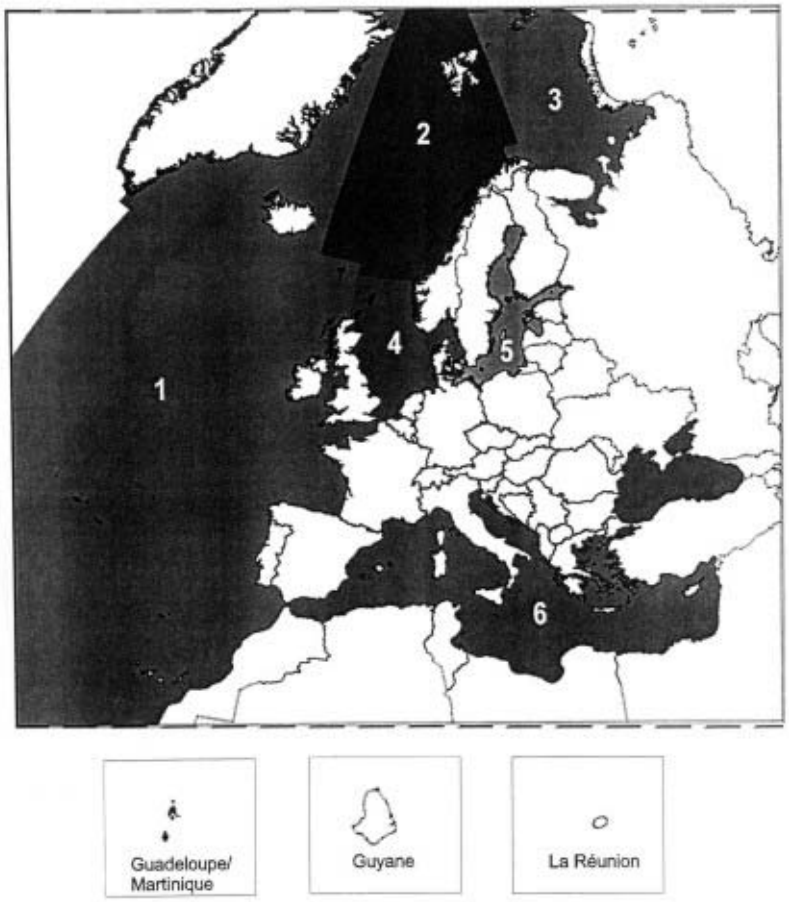

1. Атлантически океан
2. Норвежко море
3. Баренцово море
4. Северно море
5. Балтийско море
6. Средиземно море

УКАЗАНИЯ

ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ НА

ЕВРОПЕЙСКАТА РАМКОВА

ДИРЕКТИВА ЗА ВОДИТЕ

(ЕРДВ)

УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА РАМКОВА ДИРЕКТИВА ЗА ВОДИТЕ (ЕРДВ)

За да постигнат целите залегнали в Директивата, държавите-членки и Европейската комисия (ЕК) разработиха "Обща стратегия за изпълнение". Тя се се основава на следните елементи:

- необходимост от обмен на информация между държавите-членки и ЕК;
- необходимост от информиране и включване на обществеността, повишаване на познанията на обществеността за ключовите елементи на ЕРДВ и въпросите, отнасящи се до нейното изпълнение;
- необходимост от осигуряване на съгласуваност между изпълнението на ЕРДВ и другите секторни и структурни политики;
- необходимост от осигуряване на съгласуваност между изпълнението на ЕРДВ, другите Директиви за водите и другите, свързани с нея, Директиви;
- необходимост от създаване на (социално –икономически и природопазващ) потенциал за управление и мобилизиране на собствените резерви в страните-членки за ефективно изпълнение на ЕРДВ;
- необходимост от включване на ползвателите и гражданското общество в изпълнението на ЕРДВ;
- необходимост от създаване на работни групи и разработване на неофициални ръководста за ключовите въпроси на ЕРДВ;
- необходимост от подкрепата на общо становище за страните-кандидатки от Централна и Източна Европа, отнасящо се до тяхното включване (специално за споделените международни речни басейни).

Разширението на Европейския съюз е главната движеща сила за управлението и развитието на политиката за околната среда в страните от Централна и Източна Европа (ЦИЕ). В този смисъл ЕРДВ е решаващ политически и административен инструмент за постигане на интеграция. Изискванията на ЕРДВ ще бъдат задължение за страните-кандидатки от момента на присъединяването им. Това представлява сериозно предизвикателство към тези страни, които ще трябва да постигнат същите крайни срокове поставени от ЕРДВ както страните-членки. Между страните-членки и страните- кандидатки има голямо неравенство по отношение осигуряване на услугите, свързани с използването на вода. Например, почти всеки четвърти жител на басейна на р.Дунав, няма обществено осигурена вода и за половината от тях няма изградена канализация. Очевидно, огромно мнозинство от хора без адекватен достъп до водни услуги, живеещи в страните от бившия "източен блок", се нуждаят от големи инвестиции.

Що се отнася до реките и заустванията в тях, в центъра на вниманието трябва да бъде постигането на целите на "Директивите за емисиите" (Нитрати и Градски отпадни води).

Засилването на граничните ограничения между страните-членки и страните-кандидатки от Източна Европа ще създаде в бъдеще специални предизвикателства за успешното трансгранично басейново управление.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ЗА ЕФЕКТИВНОТО ИНТЕГРИРАНО УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ

За ефективното интегрирано управление на речните басейни е необходимо авторите и

ръководителите на плановете за интегрирано управление на речните басейни да използват в своята работа следните принципи:

1. **ИНТЕГРИРАНЕ**
2. **ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПОДХОДЯЩО ТЕМПО**
3. **УЧАСТИЕ**
4. **КАПАЦИТЕТ**

България като кандидатстваща страна е необходимо незабавно да започне изпълнението на тези принципи и това не трябва да се отнася само за държавните органи, а и за ползвателите.

ИНТЕГРИРАНЕ

Понастоящем водните ресурси на Европа се използват неустойчиво поради голямото разделение на задълженията, отговорностите и интересите. Промяната на ситуацията изисква интензивна работа за въвеждане на необходимата политика и законови изисквания в страните-членки и страните-кандидатки. Промените за по-голяма интеграция са наложителни на оперативно ниво, а именно ***(Таблица 1)*:**

- между органите, включени директно в управлението на водите;
- между управителите от водния и другите сектори на икономиката, като земеделие, индустрия, туризъм;
- общо управление на повърхностните и подпочвени води;
- взаимовръзка на териториалните с бреговите води.

При международните речни басейни интеграцията изисква кооперирание на страните и административно и политическо действие за повишаване съгласуваността им по отношение на законовите, политически и икономически инструменти.

ГЛАВНИ ГРУПИ

Таблица 1

Министерствата и поделенията им	**Нестопански организации**
Бизнес	**Синдикати**
Индустрия	**Детски и младежки организации**
Земеделие	**Женски организации**
Научни работници	**Местно население**
Университети	**Местни специалисти**

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПОДХОДЯЩО ТЕМПО

Крайните срокове за постигане на целите на ЕРДВ са извънредно предизвикателни (виж Таблица 2). По-добре е да се започне изпълнението незабавно и несъвършено, отколкото да се изчакат съвършените условия (когато всички възможни данни ще бъдат събрани и анализирани). Ето защо крайните срокове в ЕРДВ за постигане не трябва да бъдат разглеждани като график, който трябва да се изпълнява стъпка по стъпка. Постигането на "добри практики" изисква да се започне работа едновременно:

- при изготвяне на сроковете за подготовка на държавите-членки би трябвало да приеме, че постигането на подходите на "добра практика" изисква незабавно действие;
- време може да бъде спестено чрез използване на съществуващите структури, процеси и средства навсякъде, където е възможно;
- мониторингът и планирането са средства за подпомагане действията по управлението в контекста на ЕРДВ;
- много е важно стратегията по въвличането на ползвателите и участието на обществеността да бъде развивана и изпълнена още от начало;

КРАЙНИ СРОКОВЕ

Таблица 2

Срок	Цел
22.12.2003	1.Транспониране на ЕРДВ в националните законодателства – закони, наредби, административни разпоредби 2.Определяне на компетентните власти 3.Определяне границите на речните басейни и обособяването им
22.04.2004	1.Представяне в комисията на списък на компетентните власти
22.12.2004	1.Характеристика на района на речния басейн 2.Преглед на въздействието на човеш-ката дейност върху околната среда 3.Икономически анализ на водоползването
22.12.2004	1.Създаване на регистър или регистри на защитените територии
22.12.2006	1.Оперативни мониторингови програми за осигуряване на пълна представа за качеството на водата във всеки речен басейнов район. 2.Публикуване на графика и работната програма за създаване на Плановете за управление на речните басейни и консултации. 3.При липса на съгласие в Общността за веществата, включително за най-опасните, страните-членки да създадат екологични норми за качество отнасящи се до всички повърхностни води повлияни от изхвърлянето на такива вещества и контрол на техните източници.
22.12.2007	1. Публикуване на особено важни спорни въпроси за управлението на водите във всеки речен басейн и консултации.
22.12.2008	1. Публикуване и обсъждане на проекто-плановете за управление на речните басейни
22.12.2009	1. Създаване на програми от мерки за всеки речен басейн 2. Публикуване на Плановете за управление на всеки речен басейн, включително целите за околната среда за всеки повърхностен и подземен воден обект и детайли от програмата от мерки.
22.12.2010	1. Въвеждане на подходяща ценова политика
22.12.2012	1. Изготвяне на оперативна програма от мерки за всеки район на речния басейн за представяне на целите за околната среда, които трябва да се постигнат за околната среда. 2. Вътрешен доклад за хода на изпълнение на планираната програма от мерки
22.12.2015	1. Постигане на главните цели за околната среда – добро състояние на повърхностните и подземни води. 2. На всеки 6 години да се прави преглед на Плановете за управление на речните басейни и актуализирането им.

УЧАСТИЕ

Член 14 на Директивата засяга информираността, косултациите и участието на обществеността при изпълнението й. Информираността е необходимо условие за гарантиране на прозрачността на работата. Чрез участието на обществеността се изгражда необходимото доверие и увереност, че вижданията на обществеността/ползвателите ще бъдат взети предвид и ще имат реално въздействие върху разработването на плановете за управление на речните басейни (ПУРБ). Затова участието на ползвателите и широката общественост би трябвало да бъде приоритетно още от началото. Необходимо е да се планират действия, така че да се постигнат бързи резултати за изграждане и поддържане на интерес и съгласие. В заключение, участието на обществеността и ползвателите, би трябвало:

- да бъде осигурено още от начало на планирането и управлението на речните басейни и адаптирано на съответното ниво;
- да бъде подкрепено адекватно с човешки и финансови ресурси;

КАПАЦИТЕТ

Главните елементи на програмите за изграждане на потенциал (социално –икономически и природопазващ) за управление може да включва повишаване на познанията на обществеността, неофициален трансфер на "ноу хау" и официално обучение. Естествено това трябва да се прецизира за съответната страна, като особено внимание се обърне на:

- необходимостта от изграждането на капацитет (започващ с повишаване на познанията) в икономическите сектори и в нестопанските организации (НПО), а така също и между представителите на властта и изготвящите плановете;
- необходимостта от повишаване на размяната на информация и опит между страните, регионите и речните басейни, включително по интернет;
- необходимостта от адекватно разпределение на човешките и финансови ресурси.

"Ключови задачи" ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО на ЕРДВ

Най-важните задачи за изпълнението на ЕРДВ са:

1. Уточняване на участъците на речните басейни (УРБ) и подходящи организационни мерки.
2. Определяне на най-важните въпроси по управлението на водите и постигане на споразумение по тях.
3. Създаване на програми от мерки и разработване на плановете за управление на речните басейни.
4. Създаване и поддържане на подходяща мрежи за мониторинг.

Уточняване на участъците на речните басейни и подходящи организационни мерки.

Изпълнението на тези задачи поставя серия от въпроси за управляващите речните басейни. По-важните от тях са:

- ❒ как да се постигне съгласие за определяне на границите на УРБ?
- ❒ взети ли са предвид подземните и бреговите води при определяне на границите на УРБ?
- ❒ има ли изкуствена връзка между речните басейни, които са взети предвид когато са уточнявани УРБ?
- ❒ кои са ключовите ползватели и специалистите, които трябва да бъдат включени в уточняването на границите на УРБ?
- ❒ има ли ползватели извън границите на УРБ, които също трябва да бъдат въвлечени (например за подземните и брегови води)?
- ❒ дали съществуващите структури могат да бъдат използвани за постигане на най-добър

резултат при определяне на политическите, административни и технически споразумения за УРБ? Отговорностите ясно ли са дефинирани? Какво би могло да се усъвършенства организационно за да се посрещнат изискванията на ЕРДВ?

- ❒ как могат необходимите човешки и финансови ресурси да бъдат мобилизирани, така че да направят ефективни на практика споразуменията на хартия на УРБ?
- ❒ дали административната структура на под-басейново ниво е достатъчно ясна и прозрачна за ползвателите, които би трябвало да бъдат въвлечени?

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА НАЙ-ВАЖНИТЕ ВЪПРОСИ ПОУПРАВЛЕНИЕТО НА ВОДИТЕ И ПОСТИГАНЕ НА СПОРАЗУМЕНИЕ ПО ТЯХ

Накратко, това което изисква ЕРДВ е:

- ❒ анализ на характеристиките на всеки УРБ;
- ❒ преглед на въздействието на човешките дейности върху повърхностните и подпочвени води;
- ❒ изработване на икономически анализ на използването на водата за всеки УРБ;
- ❒ изготвяне на регистър на защитените места във всеки УРБ;
- ❒ определяне на отнетите във всеки УРБ води, използвани за питейни нужди;
- ❒ установяване на целите, които трябва да се постигнат за околната среда;
- ❒ определяне на най-важните въпроси по управление на водите.

По-важните въпроси стоящи пред управляващите речните басейни са:

1. Какви са съществуващите източници, на свързаната с това информация, на съответното административно ниво?
2. Може ли на базата на тази информация, да бъдат определени ключовите въпроси на управлението на водите?
3. Какви стъпки са необходими, за да се усъвършенства координацията на събирането, съхранението и обработката на съществуващите данни?
4. Какво трябва да се направи за да се определят възможните допълнителни въпроси по управление на водите?
5. Кои са скритите корени на причините за съществуващите проблеми по управлението на водите?
6. Каква е възможната информация, за използването на водата в икономиката, в рамките на речния басейн? Посрещнати ли са тези нужди и управлявани ли са устойчиво?
7. Кои ползватели имат специална роля или интерес в решаването на ключовите въпроси по управление на водите, в рамките на речния басейн?
8. Как ще бъде постигнато съгласие с ползвателите по най-важните въпроси?
9. Взети ли са предвид нуждите на влажните зони? Разбрано ли значението им при разглеждане на ключовите въпроси по управление на водите?

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОГРАМИ ОТ МЕРКИ И РАЗРАБОТВАНЕ НА ПЛАНОВЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ.

Въпросите, които стоят пред управляващите речните басейни са:

1. Какви действия могат да бъдат изпълнени незабавно на основата на съществуващите познания и ноу-хоу?
2. Били ли са идентифицирани всички свързани с това съществуващи процеси, програми, планове и структури?
3. Било ли е подходящо планирано взаимодействието с ползвателите и обществеността; правилно ли са били насочени човешките и финансови ресурси за да се осигури тяхното ефективно участие в разработването на програмата от мерки в плановете за управление на речните басейни?
4. Има ли въпроси, които трябва да бъдат съгласувани извън границите на речния басейн?

5. Взети ли са предвид последствията от климатичните промени и други дългосрочни фактори в плановете за управление на речния басейн и програмите от мерки?

Мерки за интегриране на земеделските практики и устойчиво управление на водите

Това, което се налага като виждане за политиката по отношение на земеделието е, че бъдещите реформи в общата стратегия на земеделието трябва да са насочени повече към развитие на устойчиво земеделие.

Законодателни, институционални и административни мерки

- ❒ Указания съгласно законодателството в Европейския съюз, например Уязвими на нитрати зони, Природа 2000.
- ❒ Изпълнение на новата стратегия за оценка на околната среда на ЕС, Директива 2001/42/ЕС, която поставя минималната рамка за оценка при изготвяне на плановете в редица сектори, включително и управлението на водите.
- ❒ Задължителните кодекси на добрите земеделски практики, каквито са например изискваните от Директивата за нитратите, целящи намаляването на количеството на торовете от фермите.
- ❒ Дневен ред (Agenda) 2000, която представлява посочва, че важна роля би трябвало да бъде дадено на земеделието и околната среда, които са в подкрепа на устойчивото развитие на селските райони и да отговарят на исканията на обществото, за поддържане в добро състояние на околната среда.

СЪЗДАВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ПОДХОДЯЩА МРЕЖА ЗА МОНИТОРИНГ

Член 8 на ЕРДВ изисква мониторинг на повърхностните и подпочвените води, и на защитените територии. Най-важните въпроси, които произтичат от това за управляващите речните басейни са:

- ❒ съществува ли необходимия мониторинг на басейново и подбасейново ниво?
- ❒ съществува ли подходящ мониторинг на влажните зони и подпочвените води, който да е интегриран в общата мониторингова мрежа?
- ❒ осъществява ли се мониторинг на въздействието от земеделието и по-специално на замърсяването от инфилтрация и дали е интегриран в общата мониторингова мрежа?
- ❒ какви механизми се изискват, за да се координират различните източници на съответните мониторингови данни? Как те могат да бъдат използвани най-добре? Какви промени са необходими?
- ❒ използвани ли са данните от мониторинга, за определяне на основния натиск и на въздействието върху количеството и качеството на водите?
- ❒ системата за мониторинг е механизъм за ранно предупреждение или е само за констатиране на промените в количеството и качеството на водата?
- ❒ подходящо ли са разположени средствата за мониторинг?

ОТМЕНЯНЕ ИЛИ ИЗМЕНЕНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩИТЕ МЕРКИ

Необходимо е, в бъдеще да се разработят по-детайлни мерки, които да служат за пример по отношение на прилаганите стандарти за емисиите.

1. Най-добрите технологии

Изразът “най-добрите технологии” означава най-ефикасните и най-модерните условия за развитие на дейностите и съответно на оперираците методи, които позволяват специфични технологии да се разглеждат като приложима база за постигане на стойности на емисиите,

при които ефектът на емисиите върху околната среда да бъде избегнат, а там където това не е възможно, да бъде намален. Разбира се, тези технологии, икономически и технически трябва да са практически изпълними и да са най-ефективни за постигане на възможно най-добра защита на околната среда, като цяло.

При определяне на най-добрите технологии трябва да се има предвид следното:

- използване на ниско отпадъчна технология;
- използване на по-малко опасни вещества;
- производство от възстановени или преработени вещества и където е приложимо от отпадъци;
- развитие на технологичните и научни познания;
- вид, ефекти и количество на съответните емисии;
- срокове за поставяне на нови или пускане на съществуващите инсталации;
- време, което е необходимо за въвеждане на усъвършенствана технология;
- възможно по-икономично използване на вода и други суровини и енергоемкост;
- нуждата да се избегне или намали, доколкото е възможно, на цялостното разпространение на емисиите и опасните вещества, засягащи околната среда;
- необходимост от защита от инциденти и смекчаване на последствия от тях.

2. Най-добри практики за околната среда

Изразът "най-добри практики за околната среда" насочва към най-подходящите комбинации от контролни мерки и стратегии за опазване на околната среда. Когато изборът е за конкретен случай, дадения по-долу списък на стратегически мерки ще трябва поне да бъдат разгледан:

- информиране и обучение на обществеността и ползвателите, за последствията за околната среда, при избора на някакви действия и някакви продукти, тяхното използване и крайно премахване;
- развитие и прилагане на общоприети правила за добри практики за околната среда, покриващи всички въпроси на активността на продукта;
- задължително етикетиране, което показва на ползвателя рисковете за околната среда от продукта, неговата употреба и крайно премахване;
- икономии на ресурсите, включително на енергията;
- избягване употребата на рисковани вещества или продукти и производството на опасни отпадъци;
- преработване, възстановяване и повторна употреба;
- прилагане на пазарни икономически инструменти към действията, продуктите или групите продукти;

въвеждане на лицензирани системи, които обхващат поредица от ограничения или забрани.

АДРЕСИ С ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

- **Европейска комисия, Главна дирекция "Земеделие"**
  http://europa.eu.int/comm/agriculture/envir/index_en.htm
- **Европейска комисия, Главна дирекция "Околна среда"**
  http://europa.eu.int/comm/environment/index_en.htm
- **Европейско бюро за околна среда**
  http://www.eeb.org/publication/general.htm
- **Икономическа комисия за Европа при Организацията на обединените нации**
  http://www.unece.org/env/water/
- **Конвенция за влажните зони (Рамсар 1971)**
  http://www.ramsar.org/key_guidelines_index.htm
- **Министерство на околната среда и водите**
  http://www.moew.govrn.bg/
- **Международна комисия за защита на река Дунав**
  http://www.icpdr.org
- **Световна комисия по язовирите**
  http://www.dams.org
- **GWP (Световно партньорство за водите)**
  http://www.gwpforum.org
- **WWF (Световен фонд за дивата природа), Европейска програма за прясната вода**
  http://www.panda.org/europa/freshwater

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

В това издание, освен извадки от **Европейската рамкова директива** за водите, са ползвани материали от:

“Elements of Good Practice in Integrated River Basin Management”, WWF-World Wide Fund For Nature, Belgium

“Elements of a Council Directive on the Protection and Management of the Waters of the Community”, Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation and Nuclear Safety, Germany

“Implementing the EU Water Framework Directive: A seminar series on water”, WWF-World Wide Fund For Nature, Belgium

“First Consultation Paper on the Implementation of the EC Water Framework Directive”, Department of the Environment, Transport and the Regions, National Assembly for Wales